

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

KÖRÜLÍRT:

Egy évre 28 korona
Egy hónapra 3 korona

HIRDETMÉNYEK:

Egy sorra 20 fillér
minden sor után 10 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság
Gyulai főherceg-ut. 22. sz.
T. 151

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, április 1.

Negyvenezer oroszot fogtunk el márciusban.

Budapest, március 31. (Hivatalos.) Keletbeszkídi arcvonalon a nap nyugodtabban telt el.

Kelet felé szomszédos szakaszokon harc tovább tart.

Cisnától északra és Kalnicától északkeletre fekvő magaslatokon, ellenségnek éjjel is megismételt több rohamtámadását visszavertük.

Uzsoki szorosától északra ellenségnek súlyos veszteségei voltak, 1900 embert elfogtunk.

Többi arcvonalokon lényeges esemény nem történt, csak tüzerharok voltak.

Március 1. óta az ellenségnek összesen 183 tisztjét, 39942 főnyi legénységét elfogtuk és 68 géppuskát zsákmányoltunk. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese, (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszavonultak az oroszok Tauroggentől.

Berlin, március 31. Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Pont a Moussontól nyugatra franciák Regnievillenél és ettől keletre, valamint Bois de Prétreben támadtak, de súlyos veszteségek mellett visszavertük őket. Csak egy helyen, Bois de Prétretől nyugatra, folyik még a harc.

Tegnap ellenséges repülők bombákat dobtak Brügge Ghistelles és Courtrais belga helységekre anélkül, hogy katonai kárt okoztak volna. Courtraisban egy bomba egy kórház közelében egy belgát megölt és egyet megsebesített.

Keleti hadszíntér:

Memeltől északra eső orosz határterület meg van tisztítva. Tauroggenél megvert ellenség Strawolwill irányában visszavonult.

Legutóbbi napokban Augusztowi erdőtől északra állásaink ellen előnyomuló orosz haderőt rövid előretörésünk visszavetette a Lejny-i erdővidékre és az ottani tavak területére.

Krasznopoltól és ettől északkeletre vívott harcokból származó hadifoglyaink száma ötszázal emelkedett. Klimkénél Skiwa mentén további kettőszázhusz oroszot fogtunk. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az új rend.

Arad, március 31.

A hóbotos, tréfás dátum most a legkeményebb komolysággal köszönt ránk. Április elsejétől kezdve a többség gondoskodása és fegyelme alatt állunk. Amint a katona a zsoldot, úgy kapjuk ki minden héten a liszt- és kenyér-cédulát. Akinek van lisztje, egész az új termésig való, az se bánhatik vele a maga kedve és gusztusa szerint, hanem a többiekéhez hasonló keverékben süthet kenyeret belőle. Amije ezen felül van, azt be kell jelentenie, oda kell adnia a közösségnek. Senkinek sincs joga ahhoz, hogy fehér kenyérrel csemegézzon, mialatt a többieknek a barnából is alig jut elegendő. Fegyelem alá jut a malom, a lisztboltos, mindenik csak a hatóság utalványa ellenében árusíthat élelmiszert.

Milyen ellentéte ez mindannak, amit ősmagyar természetnek neveznek! Eszünkbe jut Arany János gunyverse, amelyet a kurtanemes szájába adott: „Deák Ferenc! Megétünk mi kend nélkül — Szeretjük a szabadságot rend nélkül.” A szabadság, akinek-kinek tetszése szerint való életmód, csakugyan megszűnt, s helyét el kell hogy foglalja: a rend. A parancshoz való szigorú alkalmazkodás, nemesak a parancs iránt való köteles engedelmségből, hanem abból a tisztességes belátásból, hogy a parancsnak, a felsőbb rendeletnek komoly, a nemzet életébe vágó célja van. Es ezt ma, a liszt-cédulák előbstején nem lehet eléggé hangoztatni. A közigazgatásnak, a hivataloknak új tennivaló jutott. A közéletmezés azelőtt a vidéki városok adminisztrációjában egész ismeretlen valami volt. Nem hogy egy ügyosztály, de egy irnok se jutott erre a feladatra, a melyet egyébként békeidőben se lett volna szabad annyira elhanyagolni.

Most egyszerre ötven-hatvanezer ember háztartásának legfontosabb ügyét kell kormányoznia. A legkomolyabb buzgósággal, városatyák, tanítók és más polgárok lelkes segítségével fogott hozzá a munkához, de nem lenne csoda, ha az nem lenne tökéletes. Es nem is kellene nagy ügyesség és fondorlat hozzá, ha egyesek ezt kijátszani, a renden rést ütni próbálnának.

Ezért kell mindannyiunk komoly becsületérzésének kiegészíteni, tökéletessé tenni ezt a munkát. Gondolja meg mindenki, akit illet: azzal a fölöslegessel, amit elrejténék, vagy a mivel többet a szükségesnél szereznenk a hatóság adta lisztből, mások teljes éhinségét segítenék elő. Ha pedig mindenki csak annyit tart meg és annyit kér magának, a mennyi feltétlenül elegendő, akkor egyéb gondjaink között legalább ebben lehetnénk teljesen nyugodtak.

Bizony, nincs helye most a tréfának, a felültetéseknek. Sem az egyesek, sem a hatóság felültetésének. A ki ezt nem tudná komolyan töltögni, az az örökös kiskorúság szégyenbélyegét érdemelné meg. Azelőtt bilincs volt a paragrafus; most a veszedelem ellen védő, kemény láncot kovacsolják belőle. Eddig megjárhatta a léhaság, a szórakozás, a mely a komoly ügyekben is a humort kereste. Most, ép ennek az április hónapnak kezdeténél, nincs helye közöttünk. Ha csak azt nem akarjuk, hogy a nevetgélők, a fehér kenyéren élők, a renddel és jövővel nem törődők ablakai alatt a kenyérért ordítók tömegei gyülekezzenek.

Nincsen ok, hogy erre sor kerüljön. Az állam, a hatóság gondoskodott annyiról, a mennyi, takarékos, ha kell szükös beosztás mellett, elég

az országnak az őszig. Az a megnyerés, a melyet a magánosok már beszerettek, szintén nem megvetendő és csökkenti a hatósági élelmezés gondjait. Ha mindenki keményen alkalmazkodik a háboru új rendjéhez, beosztással él, és le tud mondani arról, a mi nem föltétlenül szükséges, akkor katonáinknak nem kell félni attól, hogy a mit ők rettentő drágán megszereznek, mi azt bűnös könnyelműségéből elrontják.

A polgárok, és itthonmaradottak vitézsége: a rend. Legyünk ebben tökéletesek; igyekezzék ebben mindenki első lenni a legelső között.

A háziezred halottai.

(Aradi és aradmegyei katonák a veszteségkimutatásban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 31.

A hadügyminisztérium kiadásában megjelenő veszteség lajstromok között most jelent meg a 145. lajstrom, amelyben a 33. gyalogezred veszteségei szerepelnek. Az elesett, megsebesült és fogságba esett 33-as tisztek névsorát a hivatalos kimutatás szerint már közöltük. A háziezred legénységének halottjai a 145. számú lajstrom szerint a következők:

Ackermann Mihály szakv., 4. msz., Ujszentanna, 1884. — Almizna János tart., 1. század, Simonyfalva, 1888. — Andra Flóris, 16. század, Sikula, 1892. — Angelini Döme pótart., 10. század, Szabadhely, 1887. — Angyal Péter pótart., 16. száz., Alsósimánd, 1889. — Aradan Miklós őrv., 16. száz., Ópécska, 1889. — Aradszki János pótart., 10. száz., Ópécska, 1889. — Ardelean Tódor (Mózes fia) 8. száz., Szinte, 1891.

Baba János pótart., 7. száz., Bokszeg, 1886. — Bakos János, 7. század, Kisjenő, 1884. — Bakti János 1. század, Magyarpécska, 1892. — Balteán Sándor Axentin, szakv., 4. száz., Lippa, 1889. — Barhu József pótart., 9. száz., Kőfalva, 1890. — Baricza József őrv., 5. száz., Baltanya, 1893. — Batrin Döme, 8. száz., Óvassánd, 1885. — Batrinucza Tivadar tart., 1. száz., Felsősimánd, 1888. — Barar Traján pótart., 12. század, Kovászi, 1885. — Berló Pál, 10. száz., Apatele, 1892. — Bernáth József őnk., tizedes, 4. száz., Németság, 1894. — Bleireffer József tds., 14. száz., Ujszentanna, 1888. — Blázs Garaaim pótart., 9. száz., Almászegres, 1887. — Bodnár Antal pótart., 6. száz., Marosmonyoró, 1890. — Bóra Tivadar pótart., 7. száz., Szerb, Aradm., 1884. — Borla János 10. száz., Körösbökény, 1890. — Brán Flóris pótartalékos, 10. század, Ternova, 1885. — Braun Dezső tart. szakv., 10. száz., Zenta, 1890. — Bugár György tisztiszolga, 1. száz., Mikelaka, 1889. — Bukur Tima, 10. száz., Temeskenéz, 1892. — Bur Tivadar, 14. száz., Magyarad, 1887. — Buska Vazul őrv., 1. száz., Zarándnadas, 1890. — Butár Péter tart. tds., 6. száz., Bogyafalva, 1885.

Csizmás Döme, 4. mszáz., Ópécska, 1890. — Czukra Simon pótart., 10. száz., Barza, 1889. — Dereu Péter 4. mszáz., Mártfalya, 1893. — Dimitrie György tart. 1. száz., Temeskövesd, 1884. — Docza Miklós pótart., 4. mszáz., Mosztafalva, 1892. — Domokos György pótart., 7. száz., Almászegres 1884. — Drágán Szilárd tart. őrv., 10. száz., Gyulató, 1883. — Dudás János pótart., 5. száz., Ópécska. — Dudás Mihály tart. 1. száz., Köröscsenk, 1836. — Faur Elek tart., 12. száz., Csígerszöllős, 1883. — Feinlein András pótart., Temesuj-

falva, 1891. — Fenyüs András pótart., 12. száz., Ópécska, 1883. — Fogel Mihály pótart., 4. mszáz., Keresztes, 1889. — Fuchs Ádám 5. száz., Székesut, 1885.

Gál János tart. szakv., 6. száz., 1888. — Gál Romulusz tart., 7. száz., Ópécska, 1883. — Gébl Miklós tart. tds. 3. száz., Németremete, 1885. — Gilea György pótart. 7. száz., Décese, 1882. — Glück Andor őnk. tds. 12. száz., Arad, 1882. — Gombos Döme tart. századkürtös, 5. száz., Tok, 1887. — Gombos Péter, 14. száz., Tok, 1893. — Gulyás János tart. 8. száz., Simonfalva, 1886. — Gunyica György őrv., 13. száz., Kürtös, 1887. — Guzek Lázár pótart. 10. száz., Szemlak, 1888. — Gyurica Vazul tart., 6. száz., Temesilléd, 1884. — Haleen Miklós tart., 7. száz., Temesmurány, 1884. — Halmazsán Ádám tds., 10. száz., Sikula, 1888. — Hamann János 4. mszáz., Németság, 1880. — Hegedüs István pótart., 6. század, Felsősimánd, 1887. — Hertien Miklós tart. őrv., 7. sz., Nagypél, 1889. — Hirschl Ignác tart. 6. száz., Ópécska, 1885. — Holzer Zoltán egyéves őnkéntes 5. száz. Elek, 1892. — Horga Tivadar 4. menetszáz. Szinte, 1886. — Hotorán Péter 5. száz. Felsősimánd, 1892. — Hurgya Gábor Almászegres, 1892. — Hutira Rezső 16. száz. Kísszentmiklós, 1891.

Jakab János őrv. 4. száz. Pécs, 1893. — Janku János 1. száz. Zádorlak, 1882. — Jedlicska József 2. száz. Nagyzerénd, 1890. — Jung János tart. tizedes 3. század Varjas, 1884. — Kalamár Flóris tartalékos 10. század Csermő 1884.

Keveresán Illés tart. tizedes 5. század Ópécska, 1886. — Kigyó Tivadar pótart. 7. száz. — Kiss János Csermő, 1883. — Köhler Károly tart. 10. század Ujszentanna, 1886. — Kolompár György Magyarpécska, 1891. — Kovács Sándor pótart. 4. menetszáz. Vadász, 1883. — Kovács Vince 13. száz. 1889. — Krámer Frigyes pótart. 10. sz. Németremete, 1883. — Kruccán Döme tart., 6. száz., Ópécska, 1886. — Künstler József tds., 7. száz., Ujarad, 1885. — Kurunczi György pótart., 9. száz., Zimándköz, 1884.

Lacsán Tamás őrv., 11. száz., Magyarpécska, 1892. — Laczai József őrv., 5. száz., Nagykamarás, 1892. — Laut Miklós pótart., 6. száz., Varjas, 1881. — Lázár György, Halmágyesucs, 1891. — Leichmann Fidel pótart., 2. száz., Orozsfalva, 1886. — Leichmann Flóris tds., 13. száz., Orozsfalva, 1891. — Leikics Mózes, Temesszékás, 1891. — Lericz György pótart., 4. mszáz., Alsódombró, 1887. — Lerik Aurél, 9. száz., Forjás, 1877. — Létra János tds., 4. mszáz., Nagyratos, 1881. — Lika Antal tart. szakv., 10. msz. 1886. — Lindner József pótart., 12. száz., Zádorlak, 1899. — Lingurár János pótart., 9. száz., Vadász, 1884. — Luka György, Gros, Aradm., 1882. — Luta János tart., 2. száz., Galsa, 1889. — Malliner Ferenc tart. tds., 2. száz., Temesujfalu, 1887. — Matyucz Sebők őrm., 7. száz., Nadab, 1888. — Matyuga István tart. őrv., 8. száz., Szlacsinya, 1887. — Merese Tivadar pótart., 6. száz., Felsősimánd, 1887. — Mihusz Ádám tart. századdobos 6. száz., Martfalva, 1888. — Miok Vazul pótart., 4. mszáz., Temeskenéz, 1896. — Mokán Péter 7. száz., Gyulató 1890. — Moinár Vilmos tart. szakv., 10. száz., Nadab, 1883. — Móra István, 2. száz., Magyarpécska, 1892. — Morár Tivadar pótart., 8. száz., Apáti, 1891. — Mosztereszku Ávrám pótart., 3. száz., Sistaróc, 1891.

Nagy D. József tart. tds. 2. száz., Máriaradna, 1888. — Németi András 12. száz., Galsa, 1891. — Nija Esaiás 2. száz., Opálos, 1892. — Niki György tart., 2. száz., Szabadhely, 1889.

— Nöthum János őrv., 5. száz., Varjas, 1893. — Ollári Péter, 9. száz., Magyarad, 1890. — Paksa Agoston Dusan pótart., 12. száz., Décese, 1885. — Pantalie Szilárd tart. őrv., 7. száz., Máriaradna, 1889. — Pantea Péter őrv., 16. száz., Kurtakér, 1887. — Per Tivadar tart., 7. száz., Felsősimánd, 1888. — Perin Száva tart., 1. száz., Kísszentmiklós, 1884. — Petrusz Miklós, 7. száz., Ópécska, 1890. — Pető Ernő őnkéntes, medikus tizedes, 5. század, Szolnok, 1892. — Piehter (Büchler) Péter őrm., 7. száz., Baracsháza, 1889. — Polonyi Mihály tizedes, Magyarpécska, 1891. — Popa István pótart., 10. száz., Otlaka 1883. — Pozsár János, 8. száz., Majláthfalva, 1887. — Pozsár István Majláthfalva, 1891. — Pozsega Volfranz tart. őrv., 1. száz., Olesa, 1889. — Priegl Miklós, 14. száz., Altringen, Temesm., 1884. — Rappart István tart., 12. száz., Székudvar, 1882. — Romanov Antal pótart., 10. száz., Vinga, 1883. — Ronta Gligor 14. száz., Torjas, 1892. — Roska György pótart., 2. száz., Seprős, 1889. — Rosz Adám tart., 9. száz., Temesujfalu, 1884. — Rung Adám Alsósimánd, 1893. — Rus Simon, Sikló, 1890. — Ruzs Lajos pótart., 7. száz., Muszka, 1884.

Sági István, 13. száz., Zimánd, 1886. — Schlee Márton szakaszv., 14. száz., Othalom, 1888. — Seicsik Vilmos 8. száz., Odvas, 1893. — Seprensán Miklós szakv., 10. száz., Kovászi, 1884. — Serbán György, pótart., 2. száz., Sikló, 1889. — Serbán Tódor századkürtös, 7. száz., Sikló, 1888. — Singer György, 10. száz., Elek, 1886. — Stan Száva törzsőrm., 9. száz., Fónak, 1880. — Stefan Bálint tart. őrv., 4. század, Fakert, 1886. — Szabó András pótartalékos, 10. század, Nagykamarás, 1883. — Szegő Kálmán tart. őrv. 5. száz., Kisujszállás, 1836. — Szilágyi Sándor, 1. száz., Menyháza, 1892. — Szirbu János tart. őrv. 12. száz., Nagyhalmagy, 1881. — Sztana János pótart., 12. száz., Miketaka, 1886. — Sztana Mihály I. (György fia), 5. száz., Seprős, 1890. — Szücs Flóris pótart., 10. száz., Feketegyarmat, 1883. — Szücs Gábor tizedes, 4. mszáz., 1891. — Tamás Gábor pótart. 8. száz., Világos, 1886. — Tamás Tivadar őrv., 14. száz., Borosjenő, Aradm. 1883. — Tatár György pótart., 9. száz., Kurtakér, 1879. — Titeltóber József tart. szakv. 11. száz., 1886. — Tomucza János tart., 1. száz., Szinte, 1886. — Trijon Ávrám, Lippakécs, 1892. — Trink János századkürtös, 1. század, Belrogoz, 1890. — Valna József pótart., 6. száz., Temesszékás, 1883. — Varga András őrv., 1. száz., Világos, 1891. — Varga Károly pótart. 7. száz., Agya, 1887. — Vid János, 1. száz., Tözmiske 1892. — Vidóvenyecz Pál tart., 1. száz., Otlaka, 1886. — Vinerszár Péter pótart., 8. száz., Apáti, 1881. — Vrabics Kratschim tart., 5. száz., Elek, 1884. — Vultur János, 1. száz., Köröscsenk 1890. — Wirth Fülöp őrv., 7. száz., Réthát, 1892. — Zdrenczán Abrahám, 8. száz., Almászegres. — Zimbrán Péter tart., 5. száz., Körösbökény, 1885. — Zsedenyone Vazul, Temesfüzes, 1891. — Zsigován György tart. szakv., 5. száz., Magyarad, 1887. — Zeiva Miklós őrv. 1. száz., Vojkaháza, 1883.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 367
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékkiomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Aradi huszártiszt és táncosnő találkozása Szibériában.

(Érdekes véletlen. — Levél az orosz hadifogságból.)

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.)

Arad, március 31.

Weisz Károly huszárhadnagy, aki mint ismeretes, eddig hadifogolyként a szibériai Ufába volt internálva, legutóbbi levelében arról értesítette szüleit, hogy a Tomszk tartománybeli Nowo-Nikolajewsk városába szállították át.

Legutolsó levelében egy rendkívül érdekes epizódot említ fel a fogoly huszárhadnagy. Weisz Károly egész a legutóbbi időkig beteg volt, lábsebével kórházban feküdt s csak néhány hete hagyta el azt. Utolsó napjaiban, amelyeket Ufában töltött, felkereste az Aradhoz hasonló nagyságu városka egyik mulatóhelyét, orfeumát. A sablonos ének és táncszámok közt unatkozta idejét a füstös, zsufolt helyiségben. Egyszerre azonban csodálkozva kezdett figyelni: a táncosné, aki a dobogóra lépett, nagyon ismerősnek tetszett neki.

Pár perc múlva a táncosné szokás szerint a közönség sorában jelent meg. A huszárhadnagy megszólította németül s a táncosnő is németül válaszolt:

- Ugy-e a kisasszony magyar?
- Hogyne! — felelt nevetve a táncosnő.
- És ugy-e aradi?
- Igen! Hát nem ismert meg mindjárt?

— Az anyámnak a fodrászúje volt?

— Ugy van!

A véletlen utjai kiszámíthatatlanok: egy aradi fiatalember és egy aradi leány a végtelen szibériai sokaság közepén, Ufa városának orfeumában találkoznak akkor, mikor az egész világot évszázados fákat tépdő orkán szántja végig.

Weisz Károly a rendkívül érdekes epizódott legutóbbi levelében megírta hazá. A táncosnő, akiről szó van, *Rosensohn Margit*. Az apja Rosensohn Lipót kereskedő, aki Aradon, Petőfi-utca 5. szám alatt lakik s aki munkatársunknak a következőket mondta el:

— A leányom egy-két évig mint fodrásznő kereste kenyerét Aradon, csak a múlt évben kezdett táncolni tanulni egyik barátjának rábeszélésére. Aztán ismerkedett egy *Pichl Irma* nevű temesvári leánnyal, aki már tíz év óta táncosnő Oroszországban. 1914. májusában *Pichl Irmával* együtt leányom kiment Oroszországba s ott egy moszkvai mulatóhelyen kapott szerződést. Akkor egy levelet írt, küldött 30 rubelt s tudatta velünk, hogy jól érzi magát, jól megy dolga. Azóta nem kaptunk tőle semmi hírt, nem is tudunk róla semmit.

Szerbiát új harcra unszolja az entente.

(Rengeteg hadianyagot kaptak a szerbek. — Járványok pusztítják Petar hadseregét.)

Taviran tudósítás.

Grác, március 31.

Szalónikból jelentik a Grazer Tagespostnak: Akinek alkalmá volt a legutóbbi napokban látni, hogy a vasúti kocsik százai mily nagy mennyiségű hadianyagot szállítottak Szerbiának, mily hatalmas idegen gőzösök ontották tartalmukat, amelyet a szövetségesek a szerb hadvezetőség számára küldtek, az megértheti, hogy valóban nem a vége felé elgyöngült szerb nép az, amely a háborút és a kétségbeesett küzdelmet folytatni kívánja, hanem Szerbiát nagy protektorai kényszerítik a végsőnkig.

Angol és francia gőzösök több száz tonna municiót, számos ágyút, repülőgépeket, motorosonakokat lisztet, kőszemet, ruhákat, konzerveket, kötszereket és orvosszereket szállítottak Szerbia számára, akárcsak a gazdag rokonok a szegény rokonokkal. De mindezeknek a drága holmiknak még drágább az ára: a szövetségesek a szerb nép kipusztulását kívánja. Francia és angol repülőgépek indultak el Nis és Belgrád felé és a szerb kormányzat kénytelen volt beszüntetni a személyforgalmat.

A veszélyes járványok ezzel szemben a katonai anyagot tizedelik szakadatlanul. A külföldnek csak egy alkalmá volt megbizonyosítani arról, hogy ténylegesen milyen nagy mértékben dühöngenek a regályos betegségek, a szőkevények száma azonban azt mutatja, hogy a jobb körök tagjai közül is számosan cserelek fel szívesen tartózkodási helyüket a szomszédos semleges államok területével, még a győztes Bulgáriával is.

Orosz, francia és angol vezetés a szerb seregekben.

Szofijából jelentik a Südslavische Korrespondenznek: A Szerbiának ezeket a municiót átadására Szalónikban idős bizottság tagjának közlése szerint a szerb hadvezetőség a Nisbe címzett szállítmányokat arra használja fel, hogy az első szerb hadjárat után mutatkozó hiányokat pótolja s az újonnan felállított csapatokat felszerelje. A szerb újoncokat négy heti kiképesítésre vetették alá, orosz ruhával és francia meg angol fegyverekkel látták el. A harcok szünetelése alatt repülőparkot is állítottak fel, még pedig francia gépekből. Minden seregrésznek egy repülő-osztagot akarnak adni.

A tüzérséget nehéz francia ágyúkkal egészítették ki. A szerb vezérkarban most már nemcsak orosz, hanem angol és francia vezérkari tisztek is vannak, idegen legénység azonban csak kis számmal van, még pedig a tüzérségnél. Az egészségügyi szolgálatot is megjavították és egy automobil-kolont szerveztek. Az utóbbi időben megtörtént a szerb hadsereg átmozgatása is. Erre többek között már ez is azért is szükség volt, mert egyes csapatokat el kellett szállítani a járványos betegségekkel fenyegetett vidékekről. A hadsereg ellátási viszonyait szerb részről kedvezőnek mondják. A külföldi behozatal segítette a bajokot.

Tizenhárom ezer szerb katona halt meg kitűnő harcokban.

Zürich, március 31. A Neus Zürcher Zeitung írja szófiai jelentés alapján: Egész Szerbia meg van fertőzve. A tilusznak áldozatul esett katonák és polgárok száma rettenetes nagy. A Ruskoje Sivo megírja, hogy eddig

A tengeri hadjárat sikere Auglia ellen.

(Félelmes német buvárhajók. — Új hadtest Belgiumban.)

Váratlan tudósítás.

Berlin, március 31.

A Tägliche Rundschau jelenti Hágából: Az angol lapok mind meggyeznek abban, hogy a múlt hét vége óta fordulat állott be a buvárhajó-háboruban. Nyilvánvaló, hogy nagyobb, gyorsabb és jobban felszerelt buvárhajók működnek. A Morning Post a német tengeralattjáró naszádok élénkebb tevékenységének jeleire rámutatva, hangsúlyozza azt is, hogy a buvárhajók hatóképessége és támadó eszközei is erősebbek lettek. Kitűnik ez abból, hogy a Vosges és a Falaba gőzösök megsemmisítésénél a német buvárhajók srappelleket is használtak. Mind ez a veszély lényeges fokosását jelenti. Eddig a tengeralattjáró naszádok oly hajókat, amelyek tőlük meglehetősen távolságra siklottak el, nem tudtak földözni, míg most három ezer méter távolságból is a siker kilátásával tüzelhetnek. Az új német buvárhajók vizsein fölött való sebessége nyilván husz csomó, úgy hogy a legnagyobb Océán-járókkal is felvehetik a harcot. Kevés módot látunk a védekezésre — mondja a lap. — Egyetlen mód az, hogy az angol torpedónaszádok jobban végezzék a felderítést.

Elsüllyesztett angol gőzösök.

London. Eddigi megállapítások szerint a Falaba utasai közül ötvenhatan, a személyzet közül ötvenötven vesztették életüket. Mikor a torpedó a hajót eltalálta, hozzávetőleges beca-

lés szerint még nyolcvan ember nem volt a mentőcsónakokban.

A Falaba egy megmenekült utasa a következőket mondja:

— Mikor a német tengeralattjáró hajó a Falaba közelébe érkezett, bevonta az angol zászlót és csak a torpedóelövés előtt tűzte ki a német zászlót. Az angol zászló volt az, amely a Falaba kapitányát meglepettette. A németek visszaéltek az angol zászlóval. (Az angolok a saját kárjukon ismerték meg saját módszerük veszedelmét.)

London. A Heredia nevű amerikai gőzös a ködben összeütközött a Parisian angol gőzössel és mindkettő súlyosan megrongálódott.

London. A Reuterügynökség jelenti Madridból: Trosburg angol gőzös a Sparol foanál zátonyra jutott és menthetetlen. A segítőhajók a vihar folytán kénytelenek visszatérni Gibraltárra. A zátonyra jutott hajó legénységének nagyrésze a hajón várakozik segítségre.

Új német hadtest Belgiumban.

Milano, március 31. Párisból jelentik: Az Information londoni értesülése szerint, múlt vasárnap, új német hadtest vonult át Brüsszel városán. Ennek egyrésze Gand, másik része pedig Antwerpen felé vette útját.

Berlin. Az Yser-hidat a német nehézütegek az ellenséges hajóágyuk heves tüzeiben szétrombolták.

Reims bombázása.

Milano, március 31. Párisból táviratozták a Corriere della Seranak: A vezérkari jelentés a következőket mondja: Az ellenség ismét bombázta Reims városát. Egy német repülőgép bombákat dobott le a magasból, melyek három polgári lakost megölték.

Az Argonneokban Bagatelle mellett az ellenség heves ellentámadást intézett, hogy a múlt vasárnap elfoglalt állásokat visszefoglalja.

tizenháromezer katona halt meg kiütéses tifusban. A betegek istállóban fekszenek, a szalmát, amely fekvőhelynek szolgál, nem váltják és a halottak napokig fekszenek temetlenül. A szerb hivatalos lap is jelenti, hogy március hetedikén tizenkétezer kiütéses tifuszos katona feküdt a kórházakban. Hogy a kórházakon kívül magánházakban mennyi beteg katona és polgári személy van, azt nem tudja. Annyi bizonyos azonban, hogy a járványok futótüzként terjednek és mindenkit magukkal ragadnak. Egyetlen egy napon február ötödikén például hatszázötvenöt szerb katona betegedett meg kiütéses tifusban.

Valóban szinte megfoghatatlan, hogy ilyen sok nyomor dacára is kedve és ideje van a szerb kormánynak Macedonia népét kizozni és Bulgária elkieseredését Szerbia iránt még inkább izgatni. A szerb kormányzat elvette a bolgár néptől a templomokat és az iskolákat,

besorozta a munkásokot, az összes élelmiszereket rekvirálta és csak a borzalmas epidémiákat adta cserébe. Naponként egész csoportokban menekülnek aggyastyánok, asszonyok és gyermekek Bulgária felé, mindent hátrahagyva, hogy csak nyomorult életüket menthessék meg. A bolgár kormányzat milliókat ad ki ezeknek a szegényeknek a fölségélyezésére.

Aviatikusaink Antivári felett.

Milano, március 31. Skutariból jelentik a Corriere della Seranak: Hétfőn reggel három osztrák-magyar repülőgép jelent meg Antivári felett és husz bombát dobtak le a magasból. A dohánygyár erősen megsérült. Az aviatikusok innen Vir-Bazar fölé folytatták utjukat, ahová nyolc bombát dobtak le, megrongálva a vasuti állomás épületét.

A szárazföldi támadás előkészítése.

Kairó. Alexandriában összevont hatvan-ezer embert az entente nem a Dardanellákban, hanem Smyrnában akarja partraszállítani.

Róma. A Tribuna jelenti Tenedosból: Tenedoson és Lemnoson az angol tisztek nagy előkészületeket tesznek. táborot hoztak, még repülőgépeket is. Ugy látszik, hajóknak szárazföldi csapatokkal való kombinált támadására készülnek.

Női táviratkihordók.

(Siket Traján postaigazgató tervei.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 31.

Hogy a háboru temérdek munkatöbbletet ró a posta és táviráda alkalmazottaira, arról a nagyközönség is fogalommal bír. A tisztviselők nagy része katonai és hadiszolgálatra vonult be és az itthon maradottak végzik el a hadbavonultak munkáját is emberfeletti erőfeszítéssel. A levél- és csomagpostai késedelmek miatt nem is hangzottak fel panaszok, a késedelmes táviratkezelés azonban sok méltatlankodást okozott már.

Siket Traján kir. tanácsos, nagyváradi posta és táviráda igazgató a késedelmes táviratkezelés reformálásáról a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Hogy milyen munka folyik most a távirádnál, arról külső embernek alig lehet fogalma. A laikus közönség mindig csak azt nézi, hogy mikor adták fel a táviratot és hogy mikor érkezett meg a távirat a címzetthez. A dolog úgy áll, hogy félszemélyzettel bonyolítunk le a normálisnál aránytalanul nagyobb forgalmat. Magasabb érdekből először adjuk le a katonai táviratokat, azután az állami és egyéb hivatalos táviratokat és csak azután következnek a magántáviratok.

— Ezt a közönség tudja, ezért mindenki dringend táviratot küld. Hogy a tömeges dringend-táviratok mennyire megszorítják a munkát, azt fölösleges részleteznem. Vettem fel kíséretet és a tél folyamán temérdek jelentkező közül kiválaszthattam a legalkalmasabbakat.

— Most azonban hirtelen megfogyatkozott a férfimunkaerő, aki csak teheti, mezei munkára szegődik és a posta nem tud konkurrálni az öt-hat koronás napszámokkal.

Különösen megesapant a táviratkihordók száma. Ezért úgy tervezem, hogy női táviratkihordókat, valószínűleg női levélkihordókat fogunk alkalmazni.

— Ez a reform egy kicsit kényes, mert idősebb nőket a legnagyobb akarat mellett sem használhatunk erre a munkára, amely gyorsaságot és erőt is igényel. Tehát csak fiatal nőket alkalmazhatunk. Viszont abba se lehet könnyen belemenni, hogy fiatal nők egy karszalaggal felfegyverkezve futkossanak egész éjszakán át az utcán. Meg azután nem is lehet minden címzetthez éjszakánaki-idején fiatal nőket elküldeni a táviratokat.

— A problémának valószínűleg az lesz a megoldása, hogy a nőket csak nappal kézbesítendő táviratok kihordására fogjuk alkalmazni, éjjel pedig ezentúl is férfiak, fiatalemberek fogják kézbesíteni a táviratokat.

Arról, hogy csak Nagyváradon kísérletezik-e a postaigazgató a női kézbesítőkkel vagy Aradon is próbát tesz, nem nyilatkozott. Hogy a táviratkezelés Aradon is javításra szorulna, azt nem egyszer tapasztalják azok, akik gyakrabban kapnak táviratokat.

Az orosz flotta támadása Konstantinápoly ellen

— Teljes erővel ostromolják a Dardanellákat. — Hatszáz millióba került eddig a harc. —

Aradi tudósítás.

Berlin, március 31.

A Wolf-ügynökség jelenti Konstantinápolyból: Az orosz flotta tegnap ismét megjelent a Boszporus előtt és kétezer lövést adott le. Kilenc vitorlás hajó elsüllyedt, négy ház megsérült. Az orosz flotta délben visszavonult.

Hétszáz millió az ostromlók kára.

Konstantinápoly, március 31. Az angol jelentések is megerősítik, hogy az angolok a Csanak Kale erőd ostrománál 3000 halottat vesztek. A sebesültek száma ennél sokkal nagyobb. A hajókban elszenvedett kár összegét 600 millió frankra becsülik. Az elhasznált lövészértéke 80–100 millió frankra tehető. Tenedosból érkező görög jelentések ez adatok hitelességét megerősítik. Az Inflexible sérülése komolyabb, mint elsinte hitték. A hajó parancsnoka belehalt sérüléseibe. Az Albion körül legénysége közül hatvan meghalt és nagyon sok megsebesült. A hajó maga is nagyon súlyosan megrongálódott. A flotta nagyobb támadása csak akkor következhetik be, ha az új hajók megérkeznek és ha az itt lévő hajók sérülését kijavították.

Döntő támadás a Dardanellák ellen.

Berlin, március 31. A „Lokalanzeiger“-nek táviratozzák Rómából: A Dardanellák ostromáról tegnap érkezett jelentések hírül hozzák, hogy három angol páncélos hajó és négy torpedóvadásznaszád nagy távolságból ágyuzta a Kilid Bahr erődöt ott, ahol a szoros a legkeskenyebb. Hétfőn délelőtt a Sarosi-öbölben négy francia hadihajó jelent meg és bombázni kezdte Gallipoli félszigetét. Az ágyuzás teljes két óra hosszat tartott. Ugyanakkor az angol csatahajók a szorosból a Dardanos erődöt árasztották el gránátokkal, az erődök azonban nem viszonzták a tüzet, mert az angol hadihajók nem merészkedtek közel.

Délután a Queen Elisabeth is megkezdte az ágyuzást a félszigeten át a Dardanellák erődei ellen. Egy török repülőgép ágyuzás közben folyton a félsziget csúcsa fölött röpködött. Mikor a sötétség beállott, valamennyi angol és francia hajó kivonult a tengerszorosból. A hétfőn admirális tanács állítólag úgy határozott, hogy megkezdje a döntő ostromot. Egyidejűleg a szárazföldön is nagy ütközet várható. A

francia admirális főparancsot adott ki az általános ostrom megkezdésére és meghagyta, hogy ezt a napiparancsot a török erődök kapujára kell majd kitűggesztetni s azok ott maradjanak, míg Konstantinápoly elesik.

Szaporodik a megrongált hajók száma.

Konstantinápoly, március 31. Az Osmanischer Lloyd hadtudósítója a Dardanellák ostromának részleteiről és az odaérkező jelentésekre a következőkben számol be:

Március 27. Hajnaltájt torpedók és aknakeresők próbálkoztak behatolni a belső szorosba. Rendkívül heves tüzetű harc keletkezett, sikerült azonban az ellenséges akciókat megakadályoznunk, minek folytán a hajók visszavonultak a bejárat elől. Egy angol torpedószó elsüllyedt tüzelésünk folytán. Lattuk, amint a legénységet megmentették. Repülőgép délelőtt két bombát dobtak le Lemnos szigetére, amelyek közül az egyik egy élelmiszerraktárt fel is gyújtott.

Az Anglo-Maltese Bank egy mohamedán tisztviselője levelet írt bátyjának, aki sorhajóhadnagy rangban szolgál nálunk. A levél sikereink legfényesebb bizonyítéka és a legfelsőbb helyen is bemutatották. A levél szerint a máltai kikötőben négy tönkretett francia páncélos hajó van, két angol páncélos cirkáló és nyolc torpedó, szintén megrongált állapotban. A lemnoszi sebesülteket — közli a levél — részben már Máltára hozták és a város úgy tűnik van zsúfolva sebesültekkel, hogy kénytelenek voltak a bankpalota dísztermében is házikóházat berendezni a hajómérnök-tisztek számára. E levél 20-áról kelt és közli, hogy aznap temettek Máltában egy francia tengerészfőmérnököt, aki a Bouvetin szolgált. Ugyanez a levél érdekes dolgokat közöl az egyiptomi viszonyokról. Kairóban nagyon zavaros a helyzet. Abak Hilmi, a volt és nagyon kedvelt khedive proklamációt tett közzé, amelyben azt írja, hogy a felmentő seregekkel együtt ő is Egyiptomba fog érkezni. A proklamációt az összes meesetekben kiosztották s dacára az angol rendőrség szorgalmasan kutató kopóinak, nem lehetett nyomára jönni annak, hogy ki terjeszti a proklamációt.

Az entente lapok egy igen átlátszó hazugságot közlőnek. Gólfé pass — szerintük — kijelentette volna, hogy a Dardanellák védelmét nem tartja biztosnak. Erre még cáfolatot sem kell adnunk. Az Adeverul jelenti, hogy a román tudományos akadémiában Gampirescu feiolvasást tartott, amelyben bevethetetlennek jelentette ki a Dardanellákat. Nekünk jól esett hallanunk e kiváló egyéniség kompetens véleményét.

Az aradi lövölde titokzatos réme.

(Elpusztítással fenyegetett főlövészmeister. — Egy kis cseléd két családot tartott halálos rettegésben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 31.

Többször foglalkozott már az Aradi Közlöny azzal a rémregénybe illő üldözéssel, amelyet Knizse Ignác, a városligeti lövölde felügyelőjének családja ellen indított valaki. Knizse a háboruban van, felesége és két kis gyermeke pedig éjt-napot örökös aggodalomban töltötték, ismeretlen rosszakarójuk valósággal elviselhetetlenné tette számukra az életet. Reggelenként a ház valamelyik helyén puskaport talált az asszony, mellette gyufát vagy petroléumot, előfordult, hogy éjszaka hatalmas robbanások dőreje verte fel a családot álmából, a legkülönösebb és legrémítőbb esetek fordultak elő a ház környékén, s ezenkívül napról-napra leveleket kapott a szegény asszony, amelyekben borzalmas fenyegetések voltak. Kétségbaesésében természetesen a rendőrséghez fordult oltalomért, de hiába őrizték éjszakánként detektívek a házat, az ismeretlen gonosztevő folyton megismételte páratlan vakmerőséggel és ügyességgel elkövetett kinczójátékaikat, anélkül, hogy nyomára lehetett volna jönni. Három hónapi nyomozás után most végre kiderült, hogy a lelketlen csinytevésnek elkövetője senki más, mint Knizsék tizenhárom éves cselédleánya.

A cselédleányra először senki sem gyanakodott. Rendesen ő volt az, akit látszólag a legfájdalmasabban érintett a család üldözése, urnőjével együtt zokogott és együtt átkozták a rejtélyes ismeretlent, aki megmérgezte a család életét. Minthogy legkevésbé őt vették gyanuba, természetesen előtte szabadon megbeszéltek a védekezés módjait és így történt azután, hogy a cselédleány *soha sem ment lépre*, mert mindig tudta, milyen csapdát állítottak a gonosztevő elfogására. Előfordult például, hogy egy éjszakai robbanás után, amikor kitűnt, hogy az udvaron nagy esemő patront robbantott fel valaki, Knizséné elvágva találta a telefondrót, Koszka Emil vaskereskedő, a Lövész-egylet főlövészmeistere, aki szintén élénk figyelemmel kísérte a ház körül történeteket és maga is tevékeny részt vett a nyomozásban, elhatározta ekkor, hogy a jövőben megakadályozza a telefondrót elvágását. A ház hátsó, a városliget felé eső részét sűrűn körülvette tégcel, úgy, hogy oda lehetetlenség volt behatolni. Két léce közé egy serétre töltött puskát tett, amely oly ügyes kapcsolatban állott a telefondróttal, hogy mihelyt valaki csak hozzáért a dróthoz, a fegyver azonnal elsült. Ilyen módon azt vélték, hogy rájönnek majd a tettesre. De a telefondrót ettől kezdve többé nem vágták el és hiába állították fel a legravaszabb csapdákat, hiába őrizték a detektívek éjszakáról-éjszakára a házat, nem sikerült felfedni a titokzatos esetek elkövetőinek kilétét. Most már könnyű megérteni, hogy az ügyesen kiesztelt cseléd miért nem vezetett eredményre. Mialatt ugyanis Koszka a puska elhelyezésén fáradozott, a cselédleány tartotta neki a létrát s így természetesen egészen jól tudta, hogy a „telefondrót“ a jövőben elárulná.

A rejtélyes események azonban egyre-másra megismétlődtek, a levelek sem maradtak el, s ezekben a levelekben mindig arról volt szó, hogy „kiirtják, vérbefagyasztják“ Knizséné egész családjával együtt. Sőt utóbb már Koszka is fenyegetett a levelekben. Egy este a kis cselédleány sirva szaladt haza, az

arca tele volt paprikával, és urnőjének zokogva panaszolta, hogy valaki, mialatt ő a városligeten jött keresztül, paprikát szórt a szemé közé és azután elszaladt. Knizséné érthetően felizgatta ez az eset, mert biztosan számított rá, hogy legközelebb őt fogja valaki paprikával megtámadni. Éjjel nem mert lefeküdni, hanem egész éjszaka a cseléddel együtt kinéztek az ablakon és mindakettlen revolvért tartottak a kezükben, így figyelték, nem mutatkozik-e valaki. Persze senki sem jelentkezett. Koszka ezután figyelmeztette az urnőt, hogy ezentul csak fátyollal menjen el hazulról, s így védekezék a paprika támadás ellen. Másnap reggel levelet kapott az asszony, amelyben körülbelül ez állott:

— „Hiába veszel fátyolt magadra, egy folyadékkal foglak leönteni, a mely keresztül megy a fátyolon is és kiégeti az egész arcodat. Nem menekülsz meg tőlem.“

Megtörtént az is, hogy reggelre kelve megint találtak puskaport és petroléumot, vagy egyéb gyújtószereket a házban, jó lehet a detektívek egész éjszaka szoros kordont álltak a ház körül és oda senki be nem mehetett. Vagy megint levél volt az ajtó előtt, vagy a kilincse tűzve. Így mind bizonyosabbá vált az a feltevés, hogy csak a házbéliek valamelyike lehet a gonosztevő. Ezt a feltevést beigazolta az is, hogy egy alkalommal a gyújtószerek mellett olyan gyufát találtak, a melyet csak a Lövészegylet szokott használni s a melyik csak a háznál kerülhetett ki. Így terelődött a gyanu a kis cselédleányra, a ki eleinte konokul tagadt, de később, a mikor egyre több terhelő bizonyíték merült fel ellene és a keresztkérdések alatt összekavarodott, beismerie, hogy ő követte el az összes gazteteket.

Cselekedeteit így indokolta meg:

— A nagyságám gyakran elment hazulról és én ilyenkor félttem egyedül maradni. Azért csináltam ezeket a dolgokat, hogy Knizséné ne merjen elmenni hazulról és így ne maradjak soha egyedül.

Mindent bevallott, eladta, hogy éjszakánként, mikor urnője elaludt, kiszökött a szobából — egy szobában aludtak — és olyankor rakta le a gyújtószereket, vagy robbantotta fel a patronokat. A fenyegető leveleket is mind ő írta, sőt a paprikát is ő maga szórt a arcába, csak azért, hogy elterelje magáról a gyanút.

Később nevetni kezdett a hozzáintézett kérdésekre és mikor Berecz Ferenc rendőrkapitány megkérdezte tőle, hogy mit érzett az alatt, amikor a paprikatámadás után egész éjszaka urnőjével együtt revolvérrel lesték a támadót, ezt válaszolta:

— Én félrefordultam és jót nevettem magamban.

Nyilvánvaló, hogy a leány abnormális természetű, aki talán nincs is tudatában annak, hogy mit követett el s neki öröme telt a sok gaztetésben. Valószínűnek látszik, hogy pyrománikus, mert legtöbbször gyújtóanyagokkal rémitette meg Knizséné s még igazán szerencse, hogy örültségében nem ment el odáig, hogy a gondosan kikészített puskaport, petroléumot fel ne robbantsa, amiből nagy szerencsétlenség származhatott volna.

A leányt a rendőrség hazaengedte s most szüleinél tartózkodik, akik közvetlenül Knizsék

háza mellett laknak. Ugy látszik, még most sem szándékszik abbahagyni a család üldözését, mert ma felmászott a házuk kerítésére és onnan dobált át nagy köveket a szomszéd ház udvarán lévő Knizse gyerekek felé.

Knizséné, akit az örökös izgalmak nagyon megviseltek, most azonban már megnyugodott. A ház különben is olyan gondosan körül van zárva, hogy a leány ezentul, akármilyen ravasz és ügyes legyen is, sok kárt már nem okozhat. Az asszony már régebben elköltözött volna a veszedelemes helyről, de félt, hogy akkor az ura elveszíti az állását, mint-hogy őrá volt bízva a Lövészegylet raktárának az őrzése.

Érdekes, hogy a most tizenhárom és fél éves cselédleány már négy évvel ezelőtt is különös dolgokat művelt. Akkor egy olyan háznál szolgált, ahol albérletben lakott egy tiszt. A tiszt délutánonként elment hazulról és ilyenkor a kis leány bemont a szobájába, ahol takarítania kellett volna. Alig tartózkodott azonban néhány percig a szobában, kiszaladt és hangosan kiabálni kezdett, úgy, hogy megaköré csődítette az összes lakókat, akik előtt ez panaszolta:

— Borzasztó, hogy mit csinált a lakással ezt a tiszt. A székeket felfordította, egyet az asztalra tett, mindent széthányt a szobában, a szőnyegre gyertyát csepegtetett.

A házbéliek megnézték és tényleg úgy találtak mindent, ahogy a kislány mondta. Ez az eset többször megismétlődött, és mikor végül megkérdezték a tisztet, hogy miért forgatja fel a szobát, elámulva mondta meg, hogy ő a legnagyobb rendben hagyta el a szobát. Aztán megtigyezték a cselédet, és kiderült, hogy ő volt az, aki mindent felforgatott.

A rendőrség még tovább is nyomozást folytat ebben a rendkívül izgalmas ügyben, mert azt hiszik, hogy a leánynak bűntársai is voltak. Egy este ugyanis, amikor Knizséné a cseléddel együtt benn volt a szobában, az ablakon keresztül egy férfi hang borzalmas fenyegetéseket kiáltott be, hasonlókat azokhoz, amelyeket a leány használt leveleiben.

Az eset egyébként tökéletesen ugyanolyan, mint a pár év előtt több helyen megismétlődött titokzatos kődobáló „szellemek“ esetei, amikor egy-egy családot ravaszul intézett kőzappal tartottak hetekig, sőt évekig rettegésben hiszterikus cselédleányok.

Vitéz honvédek. Az oroszok állásaikat elhagyták és visszamentek. Körülbelül egy fél század gyalogság fedezte a visszavonulásukat. Moór László, m. kir. 11. honvédgyalogezredbeli zászlós azon parancsot kapta, hogy ezt az orosz fél századot szakaszával, ha csak lehetséges foglyul ejtse. Moór zászlós 25 emberrel elvont. Ő maga 7 emberrel messze a csapata előtt jár, hogy a vatahol az orosz állásban rejtőzött osztalet felfedezze. Hiába néz mindent felé, az oroszoknak nyomuk sincs. Ekkor a kis csapat 10 lépésnyire hirtelen tüzet kap, Moór az el-lenség jobb szárnyát rövid távolságra megközelítette a nélkül, hogy valamit az oroszokból észrevett volna. A közeli tüzelésből a honvédek fele megsebesül, de a zászlósnak esze ágában sincs, hogy a négy megmaradt honvéddel visszavonuljon. A tüzet erősen viszonozza és az oroszokat annyira megrémíti, hogy, mikor megadásra felszólítja őket, a fegyvert leteszik. Moór a négy honvéddel e módon 2 tisztet és 37 embert ejt foglyul, majdnem 20 halott ott fekszik a lövészárokból. Az oroszok közül a zászlós az I. oszt. ezüst vitézségi érmét, Tiedy János egyéves önkéntes századosvezető, Sztraka István tizedes, Kovács Károly ővezető és Vas István, Sarkady Antal, Fekete András és Balla László gyalogosok a 2. oszt. ezüst vitézségi érmét nyerték.

Aradi katonák husvét-i cigarettái.

(Az Aradi Közlöny gyűjtése. — Befejezzük az adományok elfogadását.)

Husvét küszöbén állunk. Az idei husvét ép olyan emlékezetes lesz, hosszú-hosszu ideig, talán évtizedekig, mint amennyire az utolsó karácsonyt még gyermekeink is a nagy világháború karácsonyának fogják emlegetni. Fegyverben, állig fegyverben és térdig vérben virrad föl a husvét-i ünnep. Itthon aggódó és szorongó szívek, messze távol a harcsteren: csatákban megedzett férfiak, akik az ünnepen fájdalmas emlékezéssel gondolnak haza, haza, a régen nem látott édes otthonra. A háborús husvét-i ünnep fájdalomosságát enyhítjük meg a harcban levő aradi katonáknak, amikor elküldjük hozzájuk az itthon levők szeretet ajándékát, figyelmes megemlékezését: a füstjével gondot-bajt szürke fellegecskébe burkoló cigarettákat.

Az aradi közönség megértette ennek az egyszerű és kedves ajándékozásnak az értékét és gazdag szeretettel küldte napokon keresztül adományait hozzáunk. Ma a következő újabb küldemények érkeztek:

Schwarz Hermanné	600 cigarettá
Eugel Gyuláné	500 "
Robinek Ilonka és Lujza	500 "
Solmann Böske	400 "

Pollák Annus (Főnlak)	300 " és 50 tábori lap
Stummer Gusztávné (Déva)	300 cigarettá
Deutch Klárka	800 "
őzv. Koch Ignácné	300 "
Varga Rózsika	200 "
N. N.	200 "
Bodnár Mariaka	100 "

A mai adományokkal gyűjtésünk csupán cigarettákban meghaladja a hatvanezer darabot és ezenkívül több ezer szivar, levelezőlap, doboz gyufa és dohány gyűlt össze. Hogy az adományok csakugyan husvét-i szeretet-ajándékok legyenek és még husvét előtt elkészülhessünk elküldésükkel: a gyűjtést csütörtökön befejezzük és arra kérjük a közönséget, hogy adományait lehetőleg csütörtökön juttassák el hozzáunk. Az idő rövidsége megátol abban, hogy tovább késleltessük az aradi katonáknak szánt apró és kedves ajándékok elküldését. A cigaretták ezredei utrakészen sorakozva várják az „utolsó tartalékok” beérkezését, hogy azután elinduljanak — jó és biztos katonai fedezet alatt — a harcsterre, harcban levő, értünk, mindnyájunkért keményen küzdő aradi katonáinkhoz.

Románia szabad Dardanellákat kíván.

(Ellentétben Bulgáriával.)

Távírti tudósítás.

Bukarest, március 31.

Románia és a Dardanellák aktuális témáról mondta el Bukarestben Zamfir Duiu román akadémikus, kimerítő történelmi bevezetés után a következő érdekes részleteket:

— Az oroszok számára a nyílt tenger felé egyedül lehetséges kijáró: a Dardanellák. Ebben rejlik számunkra a veszély. Ezen veszély tudatában meg kell hosszabbítanunk a krízist, vagy pedig ránk nézve kedvező megoldást találni. Az 1856. évi párisi szerződés leszögezi a nemzetiségek elvét, a Fekete-tenger és a Duna torkolatok nemzetköziségét. 1870. október 19-én Franciország legyőzete után Gortschakoff herceg alkalmasnak vélte az időt arra, hogy a szerződésnek a fekete-tengeri flotta nagyságára vonatkozó pontját megtámadja. Gortschakoff országainkkal szemben foglalt állást, mely országok Oroszország akarata ellenére létesültek, mert Európa azt akarta, hogy mi legyünk a Duna torkolatainak birtokosai és őrei. Ezért adták nekünk Besszarábiát is.

A Dunának, a Fekete-tengernek és a Dardanelláknak közönségi Románia, hogy Cuza herceg alatt egységes lett, hogy Károly király alatt virágzásnak indult és hogy napjainkban gazdasági ereje és kulturális berendezése ily magas fokon áll.

Csak a vízi út alkalmas kivitalunknak, melyben gazdaságunk rejlik. A Duna és a tenger a mi mentevárunk: Európának tudnia kell, hogy élni akarunk, hogy élnünk kell és hogy az adott pillanatban egységesek le-
szünk.

Félve, hogy Németország győz, a Dardanellák semlegesek maradnak, mint ez előtt, sőt talán még több garanciát fogunk nyerni érdekeink megóvására.

Hogyan ellenben az entente győz, Orosz-

ország, amely a tengerszoros egyeduralmára törekszik, hadihajói számára szabad utat nyer a Dardanellákban.

Mi történik azonban akkor, hogyha Európa nem adja Oroszországnak a Dardanellákat? Akkor a tengerszorosok nemzetközies lesznek és egy európai bizottság fog feleltük őrködni. Az erődtények megmaradnak, vagy pedig le lesznek rombolva.

A fent említett első esetben biztos védelmet birunk, a másodikban azonban az erre vonatkozó kezesség illuziórius.

Kötelességünk szárazföldi hadseregünkhöz méltó hadiflottát alapítani, mert szomszédainkban nem bizhatunk. Bulgária az Aegei tenger felé törekszik, a szerbek pedig az Adriához szeretnének utat nyerni. Angliát nem érdekli a Boszporus, mert ő megalkotta az utját a Szuzicsatornán át és így nagyobb kár nélkül átengedheti az oroszoknak a tengerszorosokat.

„Igy tehát a román nép akár 7, akár 14 millió erős, menthetetlenül el van veszve, mihelyst a tengerhez való bejáratot elveszti.”

Románia egyéb balkáni érdekeiről a „Steagul” egy Szófiából keltezett tudósítást közöl, amely szerint Románia és Bulgária tárgyalásai nem vezettek eredményre és így Románia egyáltalában nincsen biztosítva egy esetleges bulgár támadás ellen.

A parlamenti többség egy magánértekezletén Radoslawow miniszterelnök Bulgária magatartásáról felvilágosításokat adott, kijelentvén, nem igaz az, hogy Románia a várnégyszógról Szilisztria nélkül Bulgária javára lemondana. Radoslawow miniszterelnök kérdéseire Darussi, Románia szófiai követe kijelentette, hogy nincs felhatalmazva ebben a kérdésben tárgyalásokat bevezetni.

Bulgáriának értésére adták, hogy ez a kérdés csak abban az esetben érinthető, ha előbb Szerbiával megegyezésre jutott. A bolgár el-
lenzők körében — végzi a Steagul tudósítója — Radoslawow nyilatkozata mély benyomást keltett.

Bucusu a finom lisztől.

(A lisztvásárlás utolsó napja.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 31.

Isten veled szép fehér liszt, isten veled finom omlós bélu tejes kalács... félesztendeig nem fogunk találkozni, félesztendeig nem csiklandozod meg az egyszerű halandók árva foghasát. Holnap lép életbe az a rendelkezés, amelynek értelmében a malmoknak és a lisztkereskedőknek tilos ugynevezett nullás lisztet eladni. Holnaptól, április elsőjétől fogva csak kukorica liszttel kevert kenyér- és főzöliszt juthat a polgárság háztartásába. Hogy ettől az „új típusu lisztől” — amint a szakértők nevezik — mennyire idegenkedik a közönség, arra következtetni lehet abból a népvándorlásból, amely tegnap és ma a malmok és egyéb lisztforrások felé indult. Négykerektű kiskocsival, egy kerekű talicskával, szatyrokkal, puttonokkal, zsákokkal bandukolnak a malmok és lisztkereskedések felé. A malmok bejárata előtt már reggel hat órakor áttörhetlen falankszként állanak a lisztkeresők. A pénztáros peraze még nincs ott, valószínűleg a legboldogabb álomban szendereg, mert ő régen ellátta magát mindenféle típusu liszttel. Amíg a boldogságot rajtegető ajtó megnyílik, hangos viták keletkeznek.

— En legalább hetvenöt kilót szeretnék venni, mert öt kicsinyem van otthon. Nem tudom, kapok-e még ennyit a nullásból?

— Ha poletekciója nincs, nem igen kap, — mondja egy öreg asszony, aki a kezében valami peccétes levelet szorongatott. — En bizonyosan kapok, mert én hoztam sínló levelet a főurtól; én biztosan megkapom az ötven kilogramm főzölisztemet.

— Hej de jó is az uraknak — sáhajtozik hangosan egy vasutas felesége. — Az urak csak jól megcsinálják maguknak. En ismerem egy cukrászt, aki ötszáz zsák finom tésztaüzetet halmozott össze a pincéjébe. Az urak biztosan nem maradnak ebben.

Időközben kinyitják a raktár, vagy a bolt ajtaját. A pénztárnok esőndes előkelőséggel szól oda a tolongó tömegnek:

— Aki toladodik, nem kap lisztet.

— Erra általános morgás támad:

— Pénzért csak kap tén az ember.

— De nem kap, ha randesen nem viselkedik. Mára az utolsó napja van a buza, meg az árpaliszt kiadásának. Ha ma nem kap, akkor holnap már kukoricaliszttel főzhet.

Ez a figyelmeztetés hatott. A morgók elhallgattak, a zúgolódók nem zajongtak többé. Csak olykor-olykor hangzott föl egy-egy felkiáltás:

— Jaj, így estig se jutunk haza.

— Halljs, Kaminné, ott az első sofőr, adok magának fél kiló főzölisztet, ha a helyére enged.

— Hát még mit nem akar. Öt kilóért se adom oda ezt a jó helyet. En még mama eté-
det akarok főzni.

A raktárban, vagy a boltban pedig hangtalanul, némán folyik a munka. A munkások keze már úgy reszket a fáradtságtól és a lábuk úgy rogyadozik a kimerültségtől, hogy egy-egy percere le kell ülnök a mázsára. Aztán tovább mérik a lisztet. Amikor fizetnek, ilyen megjegyzéseket lehet hallani:

— A zsák súlyára mennyit számlottak te?

— Hallgasson most a zsák súlyáról, az most nem fontos, most csak az a fontos, hogy liszt legyen.

A nap kezd leáldozni és a tömeg egészen megváltozik. A régiék eltávoztak a helyettük új jövevények foglalják el az állásokat. Akik már elmennek, izzadó homlokkal, de örömtől ragyogó arccal mondják a velük szemben jövőeknek:

— Siessen, mert nem kap buzalisztet és akkor holnaptól fogva puliszkat enhet.

Nem mondunk sokat, ha azt állítjuk, hogy az utolsó két nap alatt a város tele állt magát buza és árpaliszttal és mire az „új típusu” liszt forgalomba kerül, nem akad vevője.

Lembergig vertük vissza az oroszokat?

— Dékeletgalíciai és bukovinai győztes offenzívánk. — A kárpáti elkésredett küzdelem. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Bukarest—Budapest—Bécs, márc. 31.

A „Rumänischer Lloyd“ a következő burdujenii táviratot közli:

— Stanislaw mellett 24 óráig tartó heves harc folyt le, amely az oroszok súlyos vereségével végződött. Az osztrák-magyar csapatok több ezer orosz elfogtak s miközben Halicsot megszállták, az ellenséget egészen Lembergig visszadobták. Halics mindeddig orosz kézben volt.

Sadagorától Nowosielicáig az orosz halottak ezrei fekszenek, amelyeket a mai napig nem lehetett eltemetni.

Boján és Nowosielica között is borzalmas vereséget szenvedtek az oroszok. Az osztrák-magyar csapatok bevonultak Nowosielicába és megszállták a határt egészen Besszarábiáig.

Bukovinában és Galiciában ezen legújabb győzelmek következtében leirhatatlan öröm uralkodik.

(Halics megszállásáról hivatalos híradás még nem jött. Halics Galiciának Przemysl és Krakó mellett harmadik jelentős vára volt, amely a háború első fázisában orosz kézbe került.)

Előrenyomulásunk Besszarábia felé.

Bukarest, március 31. Burdujeniből jelentik az Univerzálnek: A határszéli lokációba távirat érkezett, amely azt jelenti, hogy a Bojána vonalon működő haderő heves támadást kezdett az oroszok ellen. A csapatoknak sikerült a Pruhon átkelniük, ahonnan az oroszokat visszaszorították és egészen Besszarábiáig tolták vissza az orosz arcvonalat. A csapatok ezután elfoglalták az orosz Novosielicát, Palussák és Hotni orosz községeket. Mintegy ezerkötő orosz fogságba jutott.

Kopenhága. A március hó 30-ikán kiadott orosz hivatalos jelentés többek közt azt az érdekes részletet tartalmazza, hogy az osztrák-magyar hadsereg egy különítménye március hó 28-ikán Csernovicon túl északra és keletre offenzívába lépett, átlépte az orosz határt és besszarábiai területen Chotin irányában vonul előre. Az orosz jelentés szerint a csapatok már fél úton vannak Chotin felé. Az orosz hadvezetőség megjegyzi, hogy megfelelő intézkedések történtek az osztrák-magyar csapatok további előnyomulásának feltartóztatására.

Bukarest, március 31. Burdujeniből táviratozza a Zina című lap tudósítója: Azt az ötezer foglyot, a kit az osztrák-magyar csapatok a múlt héten fogtak el a bojan-novosielicai ütközetekben, Hotnán keresztül Magyarországra szállították. Hotnába, valamint több bukovinai községbe távirat érkezett a csernovicai katonai parancsnokságtól, a mely jelenti, hogy az osztrák-magyar csapatok március 27-én délután átlépték a besszarábiai határt, gyors visszavonulásra kényszerítették az oroszokat és eloglal-

ták Novosielicát, Bolusket (?) és Chotint. Harmincöt kilométerre vannak Besszarábia területén. Ez alkalommal sok orosz foglyot ejtettek és két nagykaliberű ágyút zsákmányoltak.

Bukovinában nagy a lelkesedés az osztrák-magyar csapatok újabb sikerein.

Nincs döntés Duklánál.

Homonna. Duklánál a harc csendesült. Az oroszok erősítéssel sem képesek frontunkat áttörni, döntés nincs. A foglyok között még most is előfordulnak fagyási esetek.

Bécs. A sajtóhadiszállásról jelentik: A nyugat-galíciai és orosz-lengyelországi fronton aránylagos nyugalom uralkodik. A nagy harcok teljesen a kárpáti frontra koncentráálódtak és a harcok centruma gyújtóponja a lupkovi szorosostól keletre levő térben van, egészen az uzsoki szorosig, beleértvén magát a szorost is.

Az ellenség kemény támadásait mindezekig sikerült visszautasítani. A centrumban folyó harcok még nincsenek eldöntve és azok mérlegéről is nehéz helyes képet adni. A lupkovi szorosostól keletre levő fronton, ahol a leghevesebb harcok dúlnak, olyan orosz hadosztály is harcol, amely a przemysli körülzáró hadsereghez tartozott.

A sárosi harcok.

Kassa. Sáros megyében az elmúlt héten súlyos nagy küzdelemek folytak le, amelyeknek során Molnárvágása mellett kis előnyre tettünk szert. Az oroszok óriási veszteségeiket állandóan pótolják. Katonáink jeges, téli időben küzdenek, csonttá fagyott úton masíroznak, 30 centiméteres hóban harcolnak. A felső-magyarországi nagy városok polgári lakosságának rendületlen bizalmáról és teljes nyugalomáról adhatunk számot. Eperjessen csak átvonuló tréning és a határtól érkező autók után siető tiszták emlékeztetnek a háborúra és mint hajjuk, a hatóságok Bártfán zavartalanul folytatják működésüket.

Románia és Olaszország együtt eldönthetik a háború sorsát.

Bukarest. Marghiloman, az ismert politikus egy újságról előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Románia katonai akcióba csak Olaszországgal egyetértésben mehet bele. Kettőn beleavatkozásukat kényszerítetik a békét, mert ez a serpenyőt az egyik fél javára billenteni el.

London, márc. 31. A Reuter ügynökség egyik tudósítója beszélgetést folytatott a Londonba visszatért román követel, aki kijelentette, hogy Románia megmarad előbbi álláspontján és elhatározta, hogy becsületesen teljesíti kötelességét és meg fogja védelmezni nemzeti érdekeit. A követ azt is mondta, hogy Románia egész lakossága egy véleményen van.

Przemysl felrobbantása.

Bécs. Przemyslben a vár átadása után még huszonnégy óráig tartottak a robbanások. Ugy látszott, mintha a vár kráterekkel lenne körülvéve.

Varsóban mindenki harcol.

Berlin. Varsóban minden fegyverképes férfit felfegyvereztek. Az előkészületekből arra következtetnek, hogy Varsót közvetlen német támadás ellen minden erővel és eszközzel védelmezni készülnek és a védelem érdekében a város fegyverfogható lakosságát hadsorra állítják.

Pau tábornok nem kell Nikolajevics nagyhercegnek.

Bukarest, március 31. Pau tábornoknak az a missziója, hogy Nikolajevics Miklós nagyherceg oldalán tanácsadóként működjék, megihusult. A nagyherceg a francia tábornokot, akinek hivatalos megbízása úgy szól, hogy a francia katonai érdem nyujtsa át neki, rendkívül hűvösen fogadta és megköszönte ugyan a jóakaratu tanácsokat, amelyekkel a francia tábornok szolgált, de egyidejűleg megértette vele, hogy helyesebb volna, ha Joffre és French tábornokokat oktáná ki arról, hogy hogyan kell a németeket Franciaországból és Belgiumból kikergetni. Ő majd csak elbánnik maga a németekkel Oroszországban és semmiesetre sem akarja az olyan értékes erőtl, amilyen Pau, megfosztani a szövetséges seregeket a nyugati harctéren, ahol bizonyára nincsen túlságosan sok jó vezér.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: Nebántsvirág, operett.

* A színház hírei. Nebántsvirág. Holnap csütörtökön megismétli a színház a Nebántsvirág kedves operettjét, a címszerepben Szabó Mivel, míg a többi szerepeket Benkőné, Fülöp Irma, Gyöző, Járai, Várnay, Polgár, Herold játsszák. — Ünnepi előadások. Pénteken és szombaton nem lesz előadás. Vasárnap délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal Nédvál remek operettje, a Lengyelvér körül szinre, melynek eddigi előadásai zsúfolt házakat vonzott. A főszereplők Patáky Vilma, Sz. Rontay Boriska, Benkőné, Járay, Gyöző, Polgár stb. Este 7 és fél órakor rendez helyárrakkal a Magyar Színház szenzációs énekes vigiátéka, a Helén van műsoron, melyben a társulat egész személyzete foglalkoztatva van. Hétfőn délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal a most felújított Tiszt urak a záróban operette kerül szinre ugyanabban a szereposztásban, mint az első előadás alkalmával. Este a Papa kedvence szenzációs énekes bohózatnak lesz a bemutató előadása. Mind a 4 ünnepi előadásra a jegyek előre válthatók a színházi pénztáráll.

* A titkos jelszó. (Szenzációs detektívdráma az Urániában.) Hosszu idő óta nem szerepelt a színház műsorán detektívdráma, mely pedig azelőtt dominált a műsorok felett. Ennek oka az volt, hogy a színház igazgatósága csak a lehető legjobb akaráván közönségének bemutatni: nem talál detektívdrámát, mely ezt a fokot elérte volna. Tegnap végre sikerült bemutatásra hozni egy oly detektívkepet, mely minden tekintetben megfelelt, mely már a budapesti bemutatásokon is szenzációs sikert aratott és mely a tegnapi előadásokon is a közönség osztatlan tetszésével találkozott. A darab tárgya egy megható dráma. Egy szélhámos pár törbe csalja Wernier mérnök fiát, hogy ennek révén megszerezhesse egy nagyfontosságú terveket. A mérnök felesége, hogy szeretteit fiát megmentse, előadja a titkos szekrényből a terveket. — „Es add meg a mi mindennapi kenyérünket“ az Uránia legközelebbi udonsága.

* Detektívsláger az Apollóban. (Az eltörött kulcs.) A moziművészet minden arnyalata képviselve van az Apolló gazdagon változatos repertoárján. Tegnap és ma Richopin mélystíges erkölcsdrámájának reprizével aratott nagy sikert az Apolló a csütörtökön már egészen más zsánerű film, egy izgalmas detektívdráma dominálja az új műsört. Az eltörött kulcs a címe a csütörtöki új program szenzációjának, a melynek meséje szenzációsan megkomponált munka. Nem az elkoptatott detektívtrükkökkel hozakodik elő a szerző, hanem eredeti gondolatok ezek, egy szövevényesen idegizgató történet van felépítve. A színészek bámulatra méltóan vakmerő dolgokat produkálnak. A darab kiállítás komoly művészi munka.

* Nagy művészek az Apollóban. Wegener Pál, akinek csak a mi nap volt óriási sikere a Gólem címszerepében, szombaton és vasárnap ismét fellép az Apollóban „A bűnös ember vére“ című drámában. Hétfőtől kezdve pedig Jászay Mari asszony vendégszerepel „A tolongó“ban.

HIREK. LEGÚJABB.

Érkezett éjjel 3 órakor.
(Táviroda, cenzurázva.)

Berlin. Bismarck születésének holnap lesz a századik évfordulója. A jubiláris napra az egész országban emlékünnepek lesznek. Berlinben Vilmos császár rendeletére a Bismarck-szobornál lesz a hivatalos emlékünnepe. A szobrot már ma feldisznították fekete-fehér-vörös szalagu habérkoszorúkkal. A rengeteg babér valósággal elárasztja a szobor talapzatát.

Budapest. Tisza István gróf miniszterelnök ma este megjelent a munkapártban és a nagyszámban összegyűlt tagoknak bécsi útjáról beszélt. Kijelentette, hogy őfelségénél egy óras audiencián volt és azt az impressziót nyerte, hogy a felség legjobb testi és lelki erőben van. A király egészsége kitűnő, télen át még a szokásos köhögés sem gyötörte.

Budapest. A Neues Pester Journal jelenti, hogy az április 19-én összeülő képviselőház elé törvényjavaslatot terjesztenek be arról, hogy az új sajtótörvény szerint április 12-én esedékes magasabb kauciót a politikai lapoknak nem kell befizetni. A hírlapvadék föl-emelését bizonytalan időre elhalasztják.

London. A Manchester Guardian írja: A parlamenti ujoncozó bizottság óriási erőfeszítéseket tesz, hogy elegendő ujoncot szerezzen. Londonban az ujonctoborzásra 14 napon át a városban hazafias ünnepélyek és gyűlések lesznek. Angliában az utcákon tömegesen látni még fiatalembereket és a most meginduló kampánytól, ezek nagy részének katonává verbuválását remélik.

Milanó. A Corriere della Serra jelenti Tarentóból: Cinosaban Tarento mellett a kenyér és liszt drágaság miatt óriás zavargás tört ki. A tömeg a cinosai malmot elpusztította, a liszt-készletet 15.000 lira értékben elrabolta. A malom-pénztárt 52.000 lírával kirabolták. A tüntetők a rend teremtésére küldött katonaságot kövekkel dobálták, míg végre karabaniert a tüntetőket szétverték.

Berlin. A Daily Telegraph Pekingből jelenti: Kína Japán összes követeléseit, melyek Kína területi épségére vonatkoznak, visszautasította. Japán nem enged követeléseiből és így a helyzet komoly.

Konstantinápoly. Az entente a Dardanellák bombázásánál eddig tizenkét csatahajóegységet vesztett. Négy hajó elsüllyedt, nyolc pedig súlyosan megsérült.

— Pau tábornok a bolgár királynál. Szófiából jelenti: Pau francia tábornokot, aki most hazakérte balkáni körutjáról, a bolgár király két óráig tartó kihallgatáson fogadta.

— Előléptetés a kereskedelemügyi minisztériumban. A király a kereskedelmi minisztériumban Inkei Viktor dr.-nak a miniszteri osztálytanácsosi címet díjmentesen adományozta. Inkei dr. tudvalevőleg aradi családból származik.

— Forradalmi hangulat Portugáliában. Madridból jelenti: Portugáliában forradalmi agitáció folyik a kormány ellen. Az élelmiszerhiány növeli az elkeseredett hangulatot.

— Kik védtek Przemyslt? A Külügy-Hadügy szerkesztősége megbízható helyről azt az információt kapta, hogy hadvezetőségünk nem fogja bevélni azt a hosszadalmas utat, amelyen át az orosz fogságba esett przemysli hősök névsora hozzánk eljut, hanem az aviatikusok által a várból elhozott feljegyzések már a közel jövőben hivatalosan közzé fogja tenni Przemysl védőseregének teljes hivatalos névsorát.

— A husvéti feltámadási ünnepen a minorita rendház templomában az Aradon állomásozó katonaság hivatalosan és teljes díszben résztvesz.

— Előléptetett tartalékos és népfőkelő tiszttek. A király 1914. november 1-i ranggal főhadnaggyá léptette elő Milován Valér gyulai 2. honvédszázados tartalékos hadnagyot és március 1-i ranggal főhadnaggyá Stern Lipót honvédszázados hadnagyot.

Népfőkelő főhadnaggyok lettek 1914. november 1-től számított ranggal a gyulai 2. népfőkelő ezredben Fischer Aladár, Zih József, Domonkos Gyula, Chelniczan Aurél, Horovitz Gusztáv és Lészay Aladár népfőkelő hadnaggyok. Népfőkelő főhadnaggyá nevezte ki a király március 1-i ranggal Spitz Samu Sándor gyulai népfőkelő ezredbeli hadnagyot.

— A gyulai honvédek parancsnoka Przemysl hőse. Przemysl védelmének utolsó hatalmas mozzanatairól írva, a haditudósítók közölték, hogy Szakmáry honvédszázados zászlós magatartásával egy setapálcával a kezében a március 19-iki utolsó kirohanás alkalmával ezekkel a szavakkal vezette ezredét az orosz tulerő ellen: „Honvédek! Mindenki velem, de senki sem előttem...”. Az ezredes a kirohanásnál súlyosan meg is sebesült. Most Szathmáry István dr., nyitrai megyei t. főjegyző közli, hogy a przemysli kirohanást vezénylő ezredes nem „Szakmáry”, hanem Szathmáry Géza, a gyulai 2. honvédszázados parancsnoka volt, akit őfelsége a przemysli várból múlt évi december havában történt győztes kirohanás alkalmából az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményteljes magatartásáért a vaskorona-renddel tüntetett ki.

— Levél turkesztáni hadifogságból. Szegedről jelenti: Kup Gyula szegedi nagykereskedő levelet kapott Béla nevű 46-ik gyalogezredbeli tartalékos hadnagy fiától, aki orosz fogságba jutott. A fogoly tisztet az oroszok Turkesztánba szállították. Namangad nevű helységről írja, hogy a fogságban jó dolga van és vele együtt tartózkodnak Katay, Szarvady és Szobotka 46-ik gyalogezredbeli hadnaggyok.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gáspár Frigyes simonyifalvai és Reiter Ferenc nagyhalmágyi, továbbá Gáspárné Andracsek Ilona magyarbányai és Kalocsai Viktória nagyhalmágyi állami elemi iskolai tanítókat folyó évi szeptember hó 1-én hatálylallyal kölesönösen áthelyezte.

— Halálozás. Hirsch Sámuel dévai kereskedő 58-ik éves korában, március 28-án délután 3 órakor meghalt. Temetése tegnap délután 3 órakor ment végbe. Halálát özvegye, gyermekei gyászolják.

— Mit jövedelmez egy pesti kávéház? Budapest egyetlen kávéházi részvénytársasága, a Newyork kávéház rt. most teszi közzé mérlegét, amely szerint a 150.000 koronás részvénytőke 11.905 koronát gyümölcsözött. A házbér és az üzemi költségek közel kétszáz ezer koronát, pontosan 187.167 koronát emésztettek fel, a kávéházi nyereség megüti a kétszáz ezer (199 073) koronát.

— Felsőmagyarországi menekültek Szegeden. A Szegedi Friss Ujság írja: Említettük, hogy Szegedre felsőmagyarországi menekülteket küldenek. Az erről szóló hír fölösleges aggodalmat keltett Szegeden, mert a közönség rémmeséket fűzött hozzá dacára a nap-nap után megújuló kárpáti győzelmeknek és azoknak az óriási orosz veszteségeknek, melyek páratlanok a világháború eddigi krónikájában. Somogyi Szilveszter dr. polgármester kedden a felsőmagyarországi menekültek ideiglenes szegedi elhelyezéséről a következőket mondta:

— Mintegy ezerkétszáz menekült érkezését jelezték Szegedre. De ezek a menekültek nem most hagyják el otthonukat, hanem már akkor elhagyták a tűzhelyüket, mikor a kárpáti harcok megkezdődtek. Mondhatom, hogy a rémhírekre most sokkal kevesebb ok van, mint bármikor.

— A maximális árak új megállapítása. A kormány újabb rendeletet adott, amely szerint a tengerire közzétett legmagasabb árak a jelen rendelet életbelépése napjával hatályukat veszítik és a tengeriért követelhető legmagasabb ár — cinquantin tengeri fajtára nézve az alábbiakban megállapított kivétellel — a magyar szent korona országainak egész területére nézve métermázsánként tiszta súlyra 26 koronában állapítatik meg. A cinquantin tengeri legmagasabb ára métermázsánként tiszta súlyra 28 korona. Az egyes lisztfajták árát illetőleg a legutóbbi miniszterelnöki rendelet odamódosul, hogy a követelhető legmagasabb ár métermázsánként tiszta súlyra: 1. a búzából előállított finom téztalesztből és daránál az az ár, mely 96 százalékkal, 2. a búzából előállított főzlisztből az az ár, amely 61 százalékkal, 3. a búzából előállított kenyérlisztből az az ár, amely 9 százalékkal, 4. búzából előállított egyminőségű (simaörlesű) lisztből az az ár, amely 16 százalékkal, 5. rozslisztből az az ár, amely 30,5 százalékkal, 6. árpalisztből az az ár, amely 48 százalékkal magasabb, mint a megtelelt nyers anyagnak az illető járás, vagy város területére nézve métermázsánként megállapított legmagasabb ára. Mindennemű tengeriből, tehát cinquantin tengeriből is előállított örleménynél — a korpát kivéve — a követelhető legmagasabb ár az az ár lesz, mely 1915. évi április hóban 34 százalékkal, május hóban és a rákövetkező hónapokban pedig 28 százalékkal magasabb, mint a tengerinek, de nem a cinquantinak, a felmerülő szállítási költségeket is magában foglaló helyi beszerzési ára. A tengerilisztnek ezt a legmagasabb árát a törvényhatóságoként alkotott ármezgállapító bizottságok határozzák meg. A rendelet szerint végül a megállapított legmagasabb árakon felül való eladásra nézve tennállo tilalom az ilyenmő vételekre, azaz a vevőkre is vonatkozik.

— Köszönet. A kuvini gyűjtésből a tanítóképezdének jutott adományokat megköszönve, egyben kérjük a t. közönséget, hogy a husvéti ünnepek alatt, a kórházat adományaikkal támogatni kegyeskedjék. A tanítóképző kórház vezetősége.

— Titokzatos haláleset. Március 29-én a csigérszöllősi örháztól félkilométernyire az aranjáró pankotai esendörök egy férfi holttestét találtak. Az illető Berár János csigérgyarmati illetőségű 44 éves munkás volt. Hogy mi okozta halálát, azt a további nyomozás fogja megállapítani.

— **Hogyan készül a jó hadikenyer?** Egy kedves aradi idősebb urinó, aki nevét nyilvánosságra hozni nem kívánja, két nagy szelet izletes sárgásbélű és ropogásra sült héju kenyérral köszöntött be a szerkesztőségbe. Elmondta, hogy szívesen tájékoztatná a gyakorlatlanokat: miként lehet a hadilisztból, ötven százalékos kukoricás lisztből jó kenyeret sütni. A jó kenyér receptje — amint azt az uriaszony szíves volt leírni — a következő:

— Egy kiló buzalisztet és egy kiló kukoricalisztet veszünk. A kukoricalisztet le kell forrázni olyan keményre, mint a főtt puliszka, mert ha hig lenne, úgy a kenyeret meglágyítja. Ehhez nyolc fillér ára élesztőt és két dió nagyságu kovászt veszünk. A kovász az előbbeni sütésből félretett és előző este beáztatott tészta legyen. A buzalisztet a forrázott kukoricaliszttel összekeverjük, hozzáadjuk az élesztőt és kovászt, azután az egészet dagasztjuk. A dagasztás a fődolog. Kevés vízzel dagasztunk, hogy a tészta jó kemény legyen. Ha háromnegyed részig megdagasztottuk, jól figyeljük meg, hogy elég kemény-e. Nem baj, ha kissé keményebb, mert a kelésben ugyanis meglágyul. Ilyen kemény tésztával háromnegyed vagy egy egész órai dagasztás elég. Ezután jó melegen letakarjuk és két óráig kelni hagyjuk, mert a kukoricaliszt nehezen kel meg. A kelés kész, ha a tészta egy keveset emelkedett és felületén apró repedések vannak. Ekkor jól kiszakasztjuk, egy negyed órát még állni hagyjuk, azután a pékhez küldjük vagy otthon sütőbe tesszük. — Ha mindjárt első készítésre nem sikerül, nem kell kétségbeesni, másodsorra már mindenki beletanul a készítésbe.

Az a kenyér, amit az urinó mutatába is elhozott, az utmutatásnak megfelelően készült és valóban jó ízű, pompás, könnyű kenyér.

— **Április 1.** A „bolondok hónapja“ kezdődik, ez a nap a bolond tréfáké. A nagy heceek, az ugratások napja, fantasztikusan vad és bonyolult tréfákat eszeltek ki kópé-elmék s hangos kacagás tört ki naiv felültettek rovására. Máskor... az ember félve lépett a telefonhoz e napon, mert több, mint bizonyosnak látszott, hogy a kagylóból valami jó-rossz vice hallatszik ki. Az utcán bizalmatlanul és óvatosan fogadott az ember minden hírt, kérdést, mert hátha a végén kajánul morolygó arccal vágják a szemünkbe: április elseje, április elseje. Most... Egész meglepődök az ember április elsejétől. Ugratás, vice, léhaság? Hát ahhoz is volt kedvünk valamikor? Április elseje, bolondos, hóhortos jókedv napja, ma olyan, mint a többi s csak egy kérdés van, ami mögött nincs tréfa, kacagás, mi hír Dukla felől?

— **A posztócsalások ügye.** Budapestről jelentik: A főkapitányságon ma ismét több embert hallgattak ki a posztócsalás ügyében. A titokzatosság ebben az ügyben egyre erősödik, az ajtókat ma is rendőrök őrizték úgy hogy még a rendőrtisztviselők sem juthattak be a szobába. Az ügynek igen komplikált részletei vannak, a melyekről azonban a nyomozás érdekeire való tekintettel írni nem lehet. Újabb letartóztatás ebben az ügyben nem történt.

— **Eljegyzés.** Kun Zoltán aradi ref. segédlelkész, jelenleg Krakau szolgált táborigyelmező, eljegyezte Bodor Sárkát, Bodor Ferenc áll. isk. igazgató leányát Ujvarsándról.

— **Drágább lett a tej.** Az aradi tejesarnokok ma azt az értesítést küldte szét, hogy a házhoz szállított tej árát 32 fillérre emelte föl április elsejétől. Amikor mindennek az ára rohamosan emelkedik, természetes, hogy a tej sem marad el a sorból. Holnap tehát a hatóságai utalvánnyal árusított zsemlecskék mellé már csak drágább tejeskét isznak az aradiak.

— **Agglegények kenyérutalványa.** Bécsből jelentik: Bécsben, mint ismeretes, április 11-én kezdődik meg a berlini kenyér- és liszt-kártya-rendszer. E naptól kezdve a péknél, a kereskedőnél és a vendéglőben csak a kenyér-kártya szelvényei ellenében lehet kenyeret, vagy lisztet kapni. Minden család valamennyi tagja és minden egyedül élő ember kap hetenkint 140 deka kenyérré és lisztre szóló szelvényt, amelyért vagy lisztet, vagy kenyeret vásárolhat. Ot dekás liszt-szelvényért hét deka kenyér jár. Az agglegények kenyérutalványa különbözik a többitől. Ezeknek nincs szükségük lisztre s ezért naponként 210 grammról szól az utalványuk, amelyért hat szelet kenyér jár a vendéglőkben, vagy kávéházakban és pedig két darab reggelire, egy ebédre, egy uzsonnára és kettő vacsorára való. Természetes, hogy azok az agglegények, akik hidegvacsorát esznek odahaza, péknél is vásárolhatnak kenyeret. Akik a vendéglői vacsoránál csak egy szelet kenyeret fogyasztanak, a másikat kötelesek a zsebükben magukkal vinni. A vendéglői tésztaneműt nem számítják be a kenyérbe. Érdekes, hogy a vendéglőknek megtiltották, hogy tésztát utcán át kiszolgáltassanak és hogy a oukrászoknak tilos oly süteményt készíteni, amelyben egytizedrésznél nagyobb a liszttartalom.

— **Tréfák a háborúból.** (A háborus szobaleány.) — Hallja Mari, ez mégis sok. Minden este más katonát látok magánál. Tegnapelőtt magyar, tegnap német, máma horvát.

— **Velem pöröl a nagysága?** Tessék pörölni a generális urakkal, akik a legénységet olyan sürün csereberélik... — (Szakertők.) — Maga mindentudó. De fogadni mernék, hogy arra nem tud felelni, hogy a Mazuri-szoros hol van.

— **Nem, majd magától fogom megkérdezni,** hogy a Dardanollák-hegység hol fekszik... — (Kiképzés.) — Mondd, fiam, ha a hadnagy ur elküld a boltoshoz kétkoronással bevásárolni és tévedésből többet kapsz vissza, mint amennyi jár, mit fogsz tenni?

— **Örmester urnak alássan jelentem,** aztán mielőtt csak oda megyek vásárolni...

— **Az ünnepekre Fischer Nagy Aruháza** a következő cikkeket ajánlja n. m. leányka ruhácskák és fiu öltönyök, patent és cérna harisnyák, svetterek, szép leányka és fiu sapkák és kalapok. Jó férfi ingek már 3 koronától alsó nadrágok köpper 2 kor. 50 fillértől, selyem nyakkendők 1 korona. Gyermek kocsik és székek, nyári sport kocsik. Fénykép kedvezmény!

— **„Chic“ uridivat üzlet** ajánlja tavaszi divatujdonságait kalap, nyakkendő, fehérnemű stb. férfi- és nőigummikabátjait, olcsó szabott árak mellett. Arad, Andrásy-tér 15.

— **Irodistanőkre, könyvelőnőkre szükség lesz!** Beiratkozás az áprilisban kezdődő tanfolyamra d. e. 10—12, d. u. 3—5. Engel keresk. tanfolyama, Lázár Vilmos-u. 2. Földes-palota mellett.

— **Fűtés papirossal.** Az újságpapírost 36 óráig vízben áztatjuk, azután gombócformára összenyomjuk és megszáritjuk. A száradás után ez a papíryanag épen olyan jó fűtőanyag, mint a szén. A papírgombócok sem égnek lánggal, hanem mint a szén, izzanak. Különösen jó fűtőanyag az ilyen papíros akkor, ha brikettel keverik. Három papírgombóc és egy darab sajtolt szén állítólag bőven elégséges arra, hogy egy font húst kitűnően megfőzzenek vele. A drága tüzelő anyag mellett sokat megtakarítunk, ha a fűtésnél erre a célra megfelelő, olcsó hulladék-papírt használunk. Kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— **Értesítjük becses vevőinket,** hogy külföldi bevásárlási körutunkról megérkeztünk és sikerült legmodernebb Bally sweici és Popper cipőárúkból szép választékot beszerezni. Buchsbaum és Társa cipőkülönlegességi üzlete. 1189

— **Osztrák és magyar hadi segélyzöbéltyegek** százát egy koronájával veszi Kerpel Izsó könyvkereskedése. Ugyan-e óg vásárol egész bélyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

Ritka bélyegek nagy választékban Kerpelnél.
— 35 dekás táborigyelmező dobozok Kerpelnél.

Megkezdik

a lisztutalványok kiosztását.

(A tanács több kenyeret kér a minisztertől.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 31.

Holnap, április elsején megkezdik a liszt- és kenyérutalványok kiosztását a város egész területén. Óriási munka lesz ez, mert 15700 aradi háztartás van, akiknek mindennapi kenyérről kell gondoskodnia az utalvány kiosztás precíz működése révén a tanácsnak. Ez a szám lényegesen nem változik az által, hogy körülbelül 1200 háztartás lemond az utalványokról, mert bejelentése szerint van elég lisztje, mégis minden bizottságnak két kézre való munkája lesz, hogy az óriási forgalmat lebonyolítsa. Ma délelőtt Lőcs Részó helyettes polgármester magához kerette a bizottságok tagjait és megbeszélte velük a technikai végrehajtás részleteit.

A közönség szükséglete szerint kérhet kenyér, főző-, vagy kenyérliszt utalványt. A három fajtanak három különböző színű papírlap telet meg, de kettőnél többet senki sem kaphat. Tehát vagy kenyér és főzőliszt, vagy kenyérliszt és főzőliszt, vagy csupán kenyér utalvány jár egy-egy személynek, aki a bejelentő lap felmutatása mellett jut a vásárlásra jogosító igazolvány birtokában. Az utalvány természetesen nem jelenti azt, hogy ezért a pék kenyeret is ad. A kenyér vagy lisztet meg kell fizetni. Az árak a rendszeres forgalmi árak és mindenki ott vásárolhat, ahol akar. A tanács úgy határozott, hogy lehetővé teszi a kenyér és liszt kis adagolását és akinek például az utalványából a 250 grammos szelet megmarad, az felválthatja kisebb adagokra. Hogy ez mikor történik meg, azt majd a tanács nyilvánosságra hozza.

Tudott dolog, hogy a háztartásokban legnagyobb részt tiszta őrlésű nullás liszt vagy rozs liszt van. A tiszta liszt használata tilos lévén, gondoskodni kellett arról, hogy legyen tengeri liszt, amelyet mindenki utalvány nélkül vásárolhasson, mert a lisztkészletek bejelentői nem is kapnak utalványt. A tanács ma kimondotta, hogy tengeri lisztet a malmok korlátlan mennyiségben őrlhetnek és hozhatnak forgalomba és azt a liszt árusok utalvány nélkül is kiszolgáltathatják. A város így fog tengeri lisztet árusítani egy erre a célra bérbe veendő helyiségben.

A közönség kíváncsian várja, vajon miként válik be az új rendszerű lisztellátás. Sok helyről hallatszik, hogy nehézség lesz a kenyér miatt. Az utalványok kerek száma vannak kiállítva és előfordul, hogy a pék kenyere például 67 gramm. Nem lehet sem 60, sem 70 grammos utalvánnyal fizetni, mert vagy az eladó vagy a vásárló rövidül meg. A rendőrségnek intézkednie kellene, hogy a kenyérsütők valahogy alkalmazkodjanak az új rendhez.

Éliás Lipót Fia

butorszállító vállalata.

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Telefon 250. szám.

Telefon 250. szám. 1209

Költözők figyelmébe!

Van szerencsém a tisztelt költözők közönség figyelmét felhívni, hosszú évek óta fennálló költöztetési vállalatomra. Elvállalok teljes garancia mellett helyi és vidéki átköltöztetést, nyitott és teljesen új, feltétlenül tiszta, belül kárpitozott 6, 8 és 10 méter hosszú paten-tírozott zárt butorszállító kocsijaimmal. Tisztelettel:

Éliás Lipót Fia butorszállító Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Azt is csodálkozva fogadta a közönség, hogy noha elég gabona van, mégis meg akarja a tanács változtatni az adagok nagyságát. A miniszteri rendelet szerint ugyanis havi hat kilogram liszt jár minden egyes személynek, míg a tanács egy előbbi határozata szerint 2 és egyharmad kilogramra van joga. Ezen az alapon történt is az Aradnak juttatandó gabona mennyiségének kiszámítása. Tudniillik Aradon hatvanezer kenyeret evő embert számítva hat kilogramjával az havonta 360000 kilogram, illetve 3600 métermázsza. Szeptember elsejéig tehát ez összesen 180 vagonra rug. Már pedig a földművelésügyi miniszter 298 vagon gabonát adott, mert hetenkint 2 és egyharmad kilogramot, tehát havonta 9 és egyharmad kilogram kenyeret szánt felénkint. Még ha 68000 lélekre tesszük is Aradon a kenyér fogyasztókat, akkor is csak 203 vagon gabonát használnának fel szeptember elsejéig, tehát 95 vagon felesleg maradna. De hat kiló kenyér nem is elégséges egy munkásnak havonta, mert napi 200 gramm a legfőbb élelmiszerből nem elégséges táplálék a mai hus- és fűszelékárak mellett.

A tanács is értesült az ilyen irányú panaszokról és távirattal fordult a földművelésügyi miniszterhez, hogy a hat kilóban megszabott mennyiség helyett engedje meg a 2¹/₂ kilós adagok kiszolgáltatását. A rendelkezésre álló gabona így is eltart az új gabona forgalomba kerüléséig.

Egy igen fontos kérdés, mi történjék a pécskai kenyér árusokkal? Árusíthatnak-e az aradi piacon kenyeret, minthogy ők a lisztet nem itt szerzik be és a tanács nem is szánt nekik lisztet. Ezzel a kérdéssel még foglalkozni kell, mert nem lehet egyszerűen őket eltüntetni a piacon, minthogy a közönség egy jó része megszokta ezt a kenyeret, másrészt pedig a pécskaiak igen jelentős kvantumot hoznak forgalomba, aminek hiánya tehát érezhető lenne?

Az utólvány kiállítás a már ismeretett ki- osztó helyeken reggel nyolc órától tíz- egy óráig és délután három órától öt óráig tart.

A husellátás kérdése is megoldódott. Az élelmezési bizottság kiküldött tagjai megtekintették a kormány által rendelkezésre bocsátott élő állat anyagot. Első rendű húst kap a város közönsége, de az árak emelkedni fognak. Hus lesz mindig kellő mennyiségben.

A városi tisztviseléseken ma megkötöt- tük a város és a konzorcium tagjai a szerző-

dést és a jövő héten megtörténik a próba vá- gás, amelynek eredménye alapján az ármegál- lapító bizottság megszabja az árakat. A tanács felterjesztést intézett a földművelésügyi minisz- terhez és tudatja vele, hogy úgy a szarvasmarha, mint a sertés állományt a város megvásárolja és kéri, hogy május elsejéig engedje időt az átvételre.

ARADI KÖZLÖNY

1915. évi április 1-től új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Az Aradi Közlöny ma Magyarország leg- elterjedtebb, legértelmesebb és legkedveltebb vidéki napilapja, mely a háború alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szálította le szövegrészének terjedelmét és ma is a régi nagyságban jelenik meg.

Az Aradi Közlöny a világháború ese- ményeiről mindenkor a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be. Köz- leményeinek eredetisége és érdekessége, va- lamint háborús híreinek megbízhatósága ré- vén és legolvasottabb napilap.

Az Aradi Közlöny-t a közönség minden rétege olvassa épen ezért egyben a legjobb hir- detési organum is.

Minden új előfizető, aki április hó 1-vel negyedévi előfizetéssel belépett az előfizetők sorába, ajándékkul ingyen és bér- mentve kapja az Aradi Közlöny Képes Naptárát az 1915. évre.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:	
egy hónapra	2 K. — ALL.
negyedévre	6 " — "
Vidéken:	
egy hónapra	2 K. 40 ALL.
negyedévre	7 " — "

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1915. évi április 1-én:

C) Bérlet. C) Bérlet.

Nebántsvirág.

Operetta.

Közdete este 7/8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*
Limbeck János és fia első m. kir. szab. ércokporso gyára és temetésrendező vállalata.

✠

Hendl János, úgy a maga, valamint neje szül. Biró Margit és kis leánykájuk, Magduska nevében szomorodott szívvél tudatják szeretett és felejthetetlen kis fiuk, illetve testvére

ifj. Hendl Jancsika

f. évi március hó 30-án reggel 1/6 órakor életének 4-ik havában történt hirtelen el- hunytát.

A drága halott földi maradványai áp- rilis hó 1-én, d. u. 1/3 órakor fognak Kossuth-utca 47. számú házból a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszen- telteni és a felső temetőben lévő családi sírhelyen az örök pihenőre tétetni.

Drága anyáknak emléket kegyelettel fog- juk örízni.

Arad, 1915. március 31-én. 121

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berende- zéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 5161

Koch Dániel
Arad Deák Ferenc-utca 42 sz.

Legjobb óvszer járványos be- tegségek ellen, mint Typhusz, kolera stb.

a természetes

Krondorfi savanyuvíz

űdit, frissít, gyógyít.
Bor, pezsgőhöz legjobban alkalmas. 617

SIROLIN "Roche"

szarvasmarha, szarvasmarha, szarvasmarha ellen.

ki használjon sirolint?

1. Mindenkor a legnagyobb óra szarvasmarha ellen.
2. Azok, akik a legnagyobb óra szarvasmarha ellen.
3. Azok, akik a legnagyobb óra szarvasmarha ellen.
4. Azok, akik a legnagyobb óra szarvasmarha ellen.

Náprágó, influenza, szarvasmarha ellen.

Legfinomabb
Petroleum

Str. 72 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárában
Arad, Boros Beni-tér 7.

A legjobb minőségű bor és csemege faju, dus gyökerzetű

**szőlő-
oltvány**

valamint szőlők pótlásához alkalmas

gyökeres Riparia Portalis szőlővessző minden mennyiségben kapható 1089

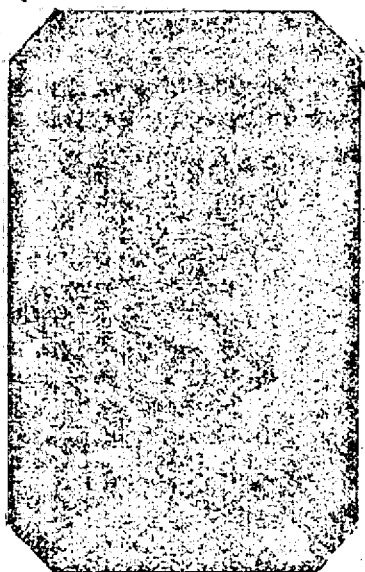
Winkler József

oltványtermelőnél
Arad, Batthyány-u. 11. sz.

Magas törzsű és bokor rózsák

kiváló erős példányok, ugyszintén gyümölcs- és vadgesztenyefa csemeték különböző nemes fajok olcsó áron kaphatók az Aradi és csanádi egyesült vasutak kertészeteiben. Megrendelések bármely Acsev. állomáson vagy Acsev. különbirtok kezelősegnél fogadtatnak el. Arjegyzék kívánatra küldetik.

Megérkeztek már a legújabb női modell tagál és szalma kalapok

Villányerőre berendezett női kalap

átvarrások

a legújabb modell után, olcsóbb mint bárhol, bármilyen színtestéssel együtt.

Minden vasárnap délután este 8 óráig női kalap kiállítás az üzletben.

Uridivat kemény-, puha és gyermek kalapok nagy raktára. Panama-kalapok vegyileg tisztí-

tása nálam eszközöltetik. :-: Tisztelettel:

Bittenbinder Konrád Arad,
Deák Ferenc-utca 42. szám. (Fehér Kereszt-tel szemben.) 749

Kívánatra vidékre mintákat választékul küldök.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Valódi brünni szövetek

az 1915 évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú teljes fértárházhoz (szál, szál és szál) elegendő, csak	1 szelvény 8 kor. 1 szelvény 10 kor. 1 szelvény 15 kor. 1 szelvény 17 kor. 1 szelvény 20 kor.
---	---

Egy szelvényt lekérde azonnalhoz 20.- kor-ért, szelvény felöltözöket, turistalódót, selyemkarut, női kosztümöket stb. gyári áron kéri, amit megbízható és szelle és mindenütt ismert postagyári raktár:

Siegel-Imhof Brünn

Általán legyen és bérmentve.

Az előnyök, amelyeket a magánváltás, az szövetségiállás körvonalai Siegel-Imhof cég, a gyári piacra rendelt meg, igen jelentősnek. Az árak, az idejének kijelölésével anyagbevitelük által - dőgszárdig választék mellett - rendelkezési olcsók. Minthát, ugyancsak kiválóan, az a legkisebb rendelésnél is, teljeskörűen árt.

8861

**Eladó
muraközi
mének.**

Jakabffy Zoltánné gazdaságában Kupa-pusztán posta Domb-iratos. 1107

Egy drb deres 166 cm. magas 2¼ éves ára 2600 korona.

Egy drb pej 163 cm. magas 2¼ éves ára 2400 korona.

7349-1915. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszterium 1031-1915. sz. rendelete alapján közhírré teszem a következőket:

Mennyiségre való tekintet nélkül bejelentendők az alább felsorolt anyagok raktáron lévő készletei, valamint a készletek változásai és pedig:

1. Gummi, nyers, vagy tisztított állapotban.
2. Gápersajtú járművek részére szolgáló gummiabroncsok (u. külső gummiabroncsok, belső tömlők, tömött gummiabroncsok) minden méretben, még pedig úgy teljesen új, mint használt és javított állapotban.
3. Használhatatlan ócska gummiabroncsok.

Mindazok, akik saját vagy idegen helyiségben a fentiek értelmében bejelentés alá eső valamely anyagot készletben vagy más részben őrizetben tartanak, kötelesek ezeket a készleteket legkésőbb 1915. évi április hó 8. napjáig bezárólag az 1915. évi április hó 1. napján volt állapot szerint és azontúl kéthetenként, legkésőbb három napra belül minden hónap 1. és 15. napján volt állapot szerint a hatóságuk bejelenteni.

Nem kell bejelenteni a kerékpárok és lófogató járművek gummiabroncsait, továbbá a gépjármű (automobil) tulajdonosoknak a kocsijukra már rá szerelt gummiabroncsokat és tömlőket, valamint a csinkint két tartalék külső gummiabroncsot és két belső tömlőt.

A bejelentést a rendőrkapitányi hivatal iparügyi osztályánál kell eszközölni, a hol a bejelentéshez szükséges nyomtatványok kellő számban rendelkezésre állanak és a szükséges további felvilágosítások is megkaphatók.

Aki a bejelentési kötelezettségnek eleget nem tesz, a birtokában lévő készletet a hatóság előtt eltiltja, az 1914. évi L. t. cz. 9 §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Arad, 1915. március 30.

Green Nándor
Istvánffy

**Köhögés,
rekedtség és
elnyálkásodás**

ellen megbízható és legjobb hatású szer a

Tussinal-cukor

Ara 70 fillér.

Tussinal-tea

Ara 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ara egy porcellán-szalencének 60 fillér.

**A mértéktelen dohányzás-
szenvedély**

legbiztosabb, legegészségesebb és legkellemesebb ellenszere a

Menthol-cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosszú időre elég: 1 korona.

Fejkorlát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ilyen szer, a világhírű „Tegerit” korpakencőz.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

Gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jelige alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megváltoztatni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

LEVELEZÉS.

Remény I.

Veled és nálad vannak gondolataim. Sajnálom az esetet, de teljesen bizhatsz bennem. Csak akkor, ha egészséged nem gátol benne, kérek hírt, máskülönben bizva bízom és hiszek. Igérem, hogy nagyon türelmes leszek. Üszinte üdvözléssel és szeretettel csókol a Tied. 1205

ELLÁTÁS.

Jó házi koszt

1—2 egyén részére házon kívül kapható Sárosi-u. 7., ajtó 2. 1218

ALKALMAZÁST KERES.

Jobb családból

való leány házvezetőnek ajánlkozik öreg urhoz. Megkeresések „Házvezető” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 1207

Mozdonyvezető

nyugdíjas, iparvasutnál alkalmazást keres. Szíves megkeresések „Szorgalmas” jellegre kiadóhivatalba kéretnek. 1199

ALKALMAZÁST NYER.

Fiatal szoptatós dajkát

keres Dr. Borsos főorvos, Maros-utca 8. 1194

Fűszernagykereskedésbe

elősebb teljesen szakképzett segéd keresetük azonnali belépésre. Csak a jobb munkakerők jelentkezzenek Poliak József cégnél Aradon. 1192

KIADÓ LAKÁS.

Elegánsan butorozott

szoba előszobával, kiadó. Asztalos Sándor-utca 1. szám. 1211

Kétszobás

utcai lakás hálófülkével azonnaira, kétszobás utcai lakás májusra, újonnan festve, olcsón kiadó. Hirschmann-ház Háltér 6. 1187

2 szobából álló

csinos udvari lakás, a konyhában vízvezetékekkel, május 1-re kiadó. Florián-utca 6/b., 3. ajtó. 1182

Eötvös-utca 12. számú

házban. Májusra 2 szobás emeleti udvari lakás kiadó. 1154

Kiadó

Asztalos S.-u. 2—3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szűkséges mellékhelyiségekkel, azonnaira, vagy 1915. május 1-re. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Újonnan

renovált csendes magánháza, az udvar virágos kert, melyet egész nyáron, távollétem alatt, egyedül lakó bérlő élvezhet, egy utcai egy udvari szoba és mellékhelyiségekkel álló lakás kiadó Szent Péter-tér 6. szám. 1191

Egy szoba.

konyha és éléskamarából álló udvari lakás Apponyi-ut 1. sz. alatt kiadó.

1 kétszobás

udvari lakás előszobával, május 1-re kiadó. Thököly-tér 4. szám. 505

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnaira kiadók. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó

stráfkocsi, parasztkocsi, 4 és 2 kerékű kézikocsi Ficin-utca 6. sz. alatt. 1212

Náder Gyula és Fia

késműves és villanszerelési üzlete Weitzer János-u. 11. Mindenemű javítások és felszerelések, hajnyíró-gépek és borotvák korszerűsége legpontosabban eszközölhetünk. 148

Nemesfűz

dugványok, málna, ribizke, pöszméta tövek és bokrok, díszeserjék és fák, rózsák, gyümölcsfák, utcai sorfák és mindenféle falkolai termékek jutányos áron beszerezhetők: szatmári Szabó István falkolájából Pankota. Árjegyzék ingyen. 807

Női Bluzok

crepből vagy voálból 1.98 koronától feljebb. Pongyolák crepből szintartó 6.98 korona. Póstaí szétkülés utánvét mellett eszközöltetik. Marospartí áruház Forray-utca. 1161

Jókarban levő

használt botknyeret megvétaire keresek. Weisk Adelf. Ujarad. Telefon 74. 1196

Veszek

uraktól levetett férfiruhát, téli kabátot, városi és utazói bundát a legmagasabb áron. Mindenemű használt butort veszek. Bleier Ignácz, Szent-Pál-u. 12. 539

„Qui Si Sana“

női fekete harisnyák párja 1 kor. 30 fillértől. Új női bársony pánatos cipők párja 5 kor. 50 fillér. Kivágott pempis-forma párja 6 korona. Cipő Tözsde Apollo mozi mellett. 5161

Eladó

2 ló, bintók, szekerek, igáskoosik és mindenféle gazdasági eszközök. Bővebbet Andrassy-tér, Verbos-iroda. 1188

Papírszalvéta

1000 drb. 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésben, Szabadság-tér. 781

Gyökerező riparia

1—2 éves, pótlásra igen alkalmas, eladó Hámory gazdaságnál, Deák Ferenc-u. 8. 929

Ajánlok:

Csabai szalámi kolbászt,
„ füstölt sonkát,
„ „ karajat,
„ babot 1128

Garai Károly

József főherceg-ut 11. sz.

Valódi aussigi

Rézgálic

kapható 1087

Messzer Árminnál, Pankota.

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad 699

Losonczy Lajos

órás és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964.

Kalmár József

villanszerelő
Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindenemű villanyos cikkeket.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1914. V. 1759/2. számú végzése által az aradi gör. kel. román egyházmegye szentszéke végrehajtató javára 1000 kor. tőke és járulékal erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 750 koronára becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon, Hal-tér 6. sz. n. leendő eszközlésére 1915. április hó 8-ik napjának délután 3 órája natáridőül kitűztetik és ahhoz a vevői szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg; hogy az érintett ingóságok ezen árverésén az 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tcikk 109. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1915. évi március hó 24. napján.

Török Dénes,
bíróági végrehajtó.

1202

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő
ARADON,

József főherceg-ut 11. sz.
Karolina-utca sarok.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybeteget, sodrony kocsi-üléseket, gyermekágy és gyermek-kocsiakat, réz-karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, összeszakható ágycakat és madracokat. Szállodai és kávéházi, kórnáz és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb áruk mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölök. 301

Valódi perzsa

szőnyegek

Egy konstantinápolyi töröktől bizományba átvett valódi perzsa szőnyegek — parti áru — csak nagyon rövid ideig előnyös áron 1200

eladatnak Bruckner Lipót

butorkereskedő üzletében,
Arad Andrassy-tér